

SLOVENEK

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26—
za pol leta " " 13—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20—
za pol leta " " 10—
za četrt leta " " 5—
za en mesec " " 1-70

Za pošilj. na dom 20 h na
mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez
dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se
ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upraviništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. —
Vsprejema naročnino, inserate in
reklamacije.
Upraviškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostop. petlivrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane
enostopna garmondvrsta
à 26 h. Pri večkratnem ob-
javljanju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniši nedelje
in praznike, ob pol 6. uri
popoldne.

Današnja številka obsega 6 strani.

Kako je nastala S. L. S. na Goriškem.

(Govor dr. Breclja na shodu zaupnikov v Gorici.)

Častiti zborovalci! Odbor slovenskega narodno-političnega društva »Sloga« mi je naročil, naj jaz prevzamem poročilo o organizaciji naše stranke, in sicer po navodilih in načrtu, ki ga je »Slogin« odbor v nešteti sejah presojal in sprejel v obliki, ki jo vam, vrli somišljeniki, na tem pomembnem shodu predlaga in v potrditev priporoča.

Ze staroveški modrijan je spoznal resnico: vse teče. Na svetu ni nič stalnega, vse se izpreminja. Izpreminja se človek sam, izpreminjajo se človeški družabni organizmi, države, narodi, pa tudi stranke. Saj je vendar bistvena lastnost vsega živlega, da se izpreminja. Kar se na svetu ne izpreminja več, ni več živo. Življenje je neprestano izpreminjanje, ne po skokih ali revolucijah, ampak polagoma, po razvoju, po evoluciji.

Veselo znamenje čistega življenja v naši stranki je dejstvo, ki je tako lepo povdara »Slogin oklic« na današnji shod.

Po nesrečnem razdoru je ostalo slovensko ljudstvo na Goriškem v ogromni večini v tabornu, ki mu je načeloval »Sloga«, ker ga je prepričala izkušnja, da zastopa »Sloga« prave ljudske koristi v kulturnem, gospodarskem in političnem pogledu. To svoje neomajno zaupanje do »Sloge« je pokazalo naše ljudstvo o priliki zadnjih državnozbornih volitev na sijajen način.

»Sloga«, ki je bila desetletja središče in ognjišče vsemu javnemu delovanju med goriškimi Slovenci, ki je tudi vršila svojo vodilno vlogo na vsestransko zadovoljnost slovenskega ljudstva, je spoznala, da sama ne more več biti kos vsemu narodnemu delu vsled izpreminjajočih se razmer in čedalje bolj naraščajočih narodnih potreb.

Tako je iz nje osrčja vzklila kulturna organizacija »Solski dom«, naš ponos, naša diha in nada, da to mesto, ki so je ustanovili in imenovali naši pradedje, pridobi zopet svoj prvotni slovenski značaj.

Istotako je vzrastla iz narodno-politiške »Sloge« krepka in zdrava gospodarska organizacija v »Centralni posojilnici« in »Goriški zvezi«. Blagodejni vpliv teh zavodov in njima pridruženih zadrug čutita kmet in meščan.

Iz »Sloge« se je tudi razvila čedalje lepše vspevajoča »Narodna tiskarna« in naše časnikarstvo.

Poleg »Sloge« se je že pred časom ustanovila v soglasju z njo delavska organizacija, ki je v mestu in okolici probudila zavednost

in praktično mnogo koristila duševno in gmotno delavskim stanovom.

Duhovniki in učitelji, zvesti pristaši »Sloginim« tradicijam, so si stvarili vsak za svoj stan posebno zvezo.

Nujna potreba je rodila posebno organizacijo v obliki »Slovenske krščansko-socialne zveze«, ki naj širi in vodi izobraževalno delo med goriškim ljudstvom v duhu večno mladega krščanstva.

Ne samo po tvarini, ampak tudi po krajevnih potrebah se je moralo deliti delo. Poleg narodno-političnega društva »Sloge« so osnovali naši vrli somišljeniki v bolj oddaljenih okrajih tri katoliška politična društva, saj »Sloga« ni mogla pri najboljši volji z enakim povdankom zastopati posebnih težej vsakega okraja posamič.

Vzglede drugih dežel in uspehi drugih že organiziranih stanov so zdramili tudi našega kmeta, ki je v našem narodu sploh, v naši deželi posebej najvažnejši stan. Kmet tvori ogromno večino našega ljudstva, kmeti stan je izvor in glavni oporni stebel vsem drugim stanovom, kmeti stan se godi med vsemi stanovom najslabše. Drugi stanov v državi so izrabljali svojo gospodarsko in politično premoč ter spravili avstrijskega in posebno slovenskega kmeta v obupen položaj. Kakor drugod, začeli so tudi naši kmetje misliti na samopomoč, ki mu naj pridobi veljavo v državi in deželi, veljavo, ki mu gre po številu in važnosti. Ze o priliki zadnjega volivnega boja smo nešteto krat občudovali politično probujenost in zavednost naših kmetov. Glinjivo je bilo kasneje opazovati, s kolikim umevanjem in navdušenjem, s koliko ljubeznijo so se naši kmetje povsod, kjer je zadonel poziv k združitvi, poprijeli in oklenili »Kmeti zveze«, ki naj bodo male kmetijske zbornice po vseh krajih. (Odobravanje.)

Hvala Bogu, naša politična organizacija je razmrežena po vsi deželi, izvzemši Kras, pa tudi tam se je že začelo organizatorično delo. Doslej imamo: Slovensko narodno-politično društvo »Sloga«, dve katoliški politični društvi, pet »Kmeti zvez« in dve katoliški slovenski delavski društvi.

Vse te organizme prevema in navdaja en duh, ena jasna misel, ena določena želja: goriškemu Slovincu pridobiti kulturnih, gospodarskih in političnih pravic, kakršne uživajo drugi privilegirani narodi in stanov. Vse te organizme spaja en načrt ali program, ki se da izraziti na kratko v treh besedah: krščanstvo, slovenstvo, demokracija.

Da se umemo! Ako imamo kot politična stranka v programu krščanstvo, hočemo, da postanejo krščanska načela veljavna in vodilna tudi v javnem življenju. Iskreno želimo, da prošine krščansko mišljenje in krščansko življenje tudi zasebno in družinsko delovanje, a politične stranke ni naloga nadzorovati, zasledovati in ocenjevati kako kdo vrši

svoje verske dolžnosti. Ne priznavamo v politiki nadvlade nobenemu stanu, tudi ne duhovskemu, saj v politiki smo si vsi stanov enaki, pač pa zahtevamo, da mora javno delo soglašati s krščanskimi načeli. Kako kdo deluje v javnosti, spada pod javno kritiko. Zato ne bomo nikogar pustili, da bi javno, v političnem življenju deloval ali govoril ali pisal proti krščanskemu naziranju, tudi če bi bil v zasebnem življenju živ svetnik! (Odobravanje.) To je naš krščanski program! Ljudski ali demokratični program obsega dve točki: Politika bodi ljudska, to je za ljudstvo, za ljudske koristi. Ljudstvo tvorimo vsi, duhovnik in kmet, učitelj in delavec, odvjetnik in obrtnik, trgovec in zdravnik. Ljudska politika naj bo splošna, ljudska, naj se ozira v prvi vrsti na stanove, ki tvorijo glavno sestavino naroda in so pomoči najbolj potrebni.

Da se taka ljudska politika res vrši v tem smislu, treba širšim ljudskim slojem političnih pravic. Zato tvori drugo in dopolnjejočo točko našega demokratskega programa zahteva, da imej ljudstvo samo postavodajno oblast. Za najvišji naš postavodajni zbor, državni zbor, je ta ljudska zahteva izpolnjena, dasi ne še v povsem pravični in nas Slovence zadovoljni obliki. Mi kot stranka zahtevamo splošno in enako volivno pravico za vse sloje ljudstva, tudi za deželni zbor goriški. (Viharno odobravanje.) Od te svoje upravičene zahteve ne odnehamo, dokler se ne zgodi! (Odobravanje.)

Tretja samoobsebi umevna, nam enako važna točka našega programa je narodna. Kot Slovenci zahtevamo, kar nam gre po božjem in naravnem pravu, da dobimo enake pravice, kakor drugi narodi v državi, in sicer v šoli, uradu, cerkvi in sploh v vsem javnopravnem življenju. Ta naša zahteva po narodni enakopravnosti, ki nam je žal samo zajamčena v državnih temeljnih zakonih, a dosledno prezirana od sovražnih nam birokratov, je in ostane nam kot stranki bistvena točka, za njo se bomo borili z isto vnemo in enako vztrajnostjo kakor za drugi dve.

Vsi prej omenjeni organizmi, od »Sloge« do »Kmeti zvez«, imajo za podlago ta ravnokar označeni program; vse te organizacije se zavedajo, da so politične tvorbe v povzdigo našega slovenskega ljudstva na Goriškem, vse teže in hrepene v raznih oblikah prav po istem cilju!

Ali ni povsem upravičeno in naravno, da vse te organizacije čutijo potrebo najožjega stika med seboj v eno višjo organizacijo, ki naj bo sredotočje vsemu našemu javnemu življenju, ognjišče, odkoder izhaja pozivljajoča vspodbuda drugim manjšim organizmom, odkoder prihajajo navodila za složno in enotno delovanje v vseh skupnih zadevah, a prepričana hkrati v krajevnih stvareh popolno svobodo posameznim organizacijam.

ministre in z njimi konferira, nato ji pa ostane nekaj prostega časa. Tudi nizozemska kraljica ima izdelovalnico klobukov, kamor često sama pride in tudi sama dela. Ta delavnica je pa popolnoma, kakor so vse delavnice: zidovj so goli, pohištva ni v njej razven najpotrebnejšega in soba torej ni nič kaj vsele vnianosti.

Angleška kraljica Aleksandra je dobila na vseučilišču v Oksfordu doktorat glasbe. Mnogo se bavi s študijami o svojih rojakih in se smatra za strokovnjakinjo v tem oziru. Največ časa pa porabi za gojenje cvetic v svojem parku, ki jih posebno ljubi. Najbolj ljubi vrtnice in pa vijolice. V steklenem vrtu vlada težek vijolični vonj in vonj 20.000 stebel vrtnic, ki pač nikdar ne prenehajo cveteti, se družijo z njimi in opaja obiskovalca. Njeni stekleni vrtovi v Sandringhamu so kakor mal raj.

Starejša sestra ruske carice, žena velikega kneza Sergija, ki je umrla znane tragične smrti, ima v sebi celo vrsto sposobnosti za razne umetnosti. Dosegla je lepe uspehe i v resnih študijah i v lepi umetnosti; posebno nadarjenost pa kaže za igranje v gledališču. Njen salon, v katerem se shajajo največji talenti, je eden najsijajnejših v Evropi. Tu se igrajo male gledališke predstave, v katerih nastopa kneginja v naslovni vlogi in to z velikim uspehom; vse se divi njenemu lepemu pojavu in njeni umetniški igri. Prijateljske zveze jo vežejo z najodličnejšimi ruskimi igralkami, s katerimi proučava skupno svoje vloge in katerih učenka je.

Imela se je igrati v gledališču premijera, v kateri bi morala igrati neka kneginjina prija-

Ta misel in želja, ki je živa že več let med goriškimi Slovenci, je dobila nove vspodbude na lanskem tretjem slovenskem katoliškem shodu v Ljubljani, kamor je prihitelo na stotine naših najboljših narodnih delavcev in najbolj zavednih somišljenikov. Ta shod, ki se po številu in kakovosti goriških udeležencev sme imenovati tudi shod zaupnikov naše goriške stranke v Ljubljani, je soglasno sprejel to-le resolucijo:

Vsi katoliški misleči Slovenci se naj združijo v veliko stranko, ki obsegaj vse sloje in vse pokrajine slovenskega ljudstva. Ta stranka stoji na najširši demokratični podlagi, tako, da volijo njeno vodstvo zaupniki iz vseh stanov. Izvrševalni odbori naj bodo po vseh slovenskih pokrajinah, ki naj delujejo samostojno. O stvareh, ki so važne za ves slovenski narod, naj se posvetuje osrednji odbor, ki ga tvorijo odposlanci vseh teh pokrajinskih odborov. Ta velika politična organizacija se naslanja na politična društva, ki se naj osnujejo v vsakem volivnem okraju, in naj vpliva na državni zbor in na deželne zbornice, ter na občine, da se v njih varujejo katoliška načela in da dobe Slovenci vse pravice, ki jim gredo v šolstvu, ljudskem, srednjem in višjem, v uradu in sploh v javnopravnem življenju.

Politična društva naj skrbijo, da bodo najširši ljudski sloji po shodih in v časopisih vedno poučeni o ustanovnem življenju.

Takoj po katoliškem shodu je donel po Goriškem klic: Uresničimo to resolucijo tudi pri nas!

Možje, ki jim je izročeno vodstvo naše stranke, so izrečno odobrili kakor druge tudi to resolucijo, saj so sami na tem sodelovali, toda čas med državnozbornimi volitvami se jim ni zdel prav primeren za izvršitev te resolucije. So tudi v naših vrstah dobromisleči in dobrohotni ljudje, ki se vsake novosti plašijo. Ako nastane obleka pretesna, omisli si prilježnost, a zato ostane vendar prejšnji človek. Ako je naši stranki vsled živahnega napredovanja in razvoja na vse strani prejšnja, svoj čas primerna organizacija sedaj nekako pretesna in nedostatna, treba jo izpopolniti, a stranka ostane bistveno ista. Vendar, da se obvaruje stranka ravno v času volitev vsake zmede v lastnih vrstah, da se tudi izogne očitju, češ, da si je odela novo obleko le za vabo volivcev, kar so storili naši nasprotniki, odložijo so voditelji organizacijo stranke.

Bil je pa tudi drugi, tehtnejši razlog za odložitev. Naši nasprotniki, najsi so liberalci ali socialni demokratje, odkriti ali prikriti, delajo tako: General si izbere svoj generalni štab, z njim deli navzdol svoje strankarske šarže raznim odborom in pododborom, tem nalaga glavno agitatorično delo, a oblast in pravico odločevanja pridržijo zase. Taka zgradba se da vzdržati, a le s pomočjo strahovanja in izrabljanja nižjih nagonov.

tellica sijajno vlogo, ki sta se jo bili skupaj učili. Kneginja je odšla v gledališče sama brez moža; tam pa izve, da je njena prijateljica obolela in ne more igrati. Takoj čude v garderobo, zahteva od reditelja častno besedo, da bo molčal, se maskira in stopi na oder. Tedaj pa pride v svojo ložo veliki knez in se nemalo začudi, ko vidi svojo ženo na odru, kako igra. Ves iz sebe od jeze oddirja za kulise, zahteva, naj se takoj spusti zastor, in besno rohni nad kneginjo, ki je omedlela.

Pozneje se je v hiši generalnega gubernatorja odigrala drama, ki je šel njen jek do Petrograda.

Gorko stanovanje.

(Skica iz sibirskega uradniškega življenja.)

Ob treh popoldne je. V poštni in telegrafski pisarnici v Buisku ob Amurju je delo že zdavnaj končano in poštar je prost; ravno kar je pojužinal in sedaj čaka znanca, s katerim bi igral karte. Njegove misli plavajo z enega predmeta na drugega. Podpirajoč z rokama glavo, sedi pri mizi in premišlja o tem, kako mu je bila sreča pravzaprav mila.

Šele pred par leti je bil prestavljen semkaj v Sibirijo, reven kot cerkvena miš; sedaj ima že 5000 rublev vložnih v banki. In vendar je prišlo vse tako naravno, na tako priprost način. Najprej se je tu oženil s hčerjo meščana domačina, ki je imela 700 rublev dote. Potlej so prišli »postranski dohodki«.

LISTER.

Vladarice v zasebnem življenju.

Carmen Sylva. — Portugalska kraljica Amalija. — Nizozemska kraljica Viljemina. — Angleška kraljica Aleksandra. — Sestra ruske carice.

Ljudje večinoma mislijo, da kneginje in kraljice »nič ne delajo«, da teče evropskim vladaricam čas poln zabav in razveseljevanj, a brez vsakega dela in da izpolnjujejo svoje dneve z brezdelico, ali pa nekoliko jezdiijo, se peljejo nekoliko na prosto itd., kar nazivajo »pokazati se ljudstvu«. A dejstvo je, da prodre le malo vesti o zasebnem življenju na dvorih v javnost in da je v obče jako malo znanega o vrlinah in delovanju pojedinih žena na prestolih, dasi je življenje nekaterih izpolnjeno z delom.

Prva v tem oziru dela Carmen Sylva, kraljica rumunska, katere slava se je razprostrela že po vsem svetu. V njenih delih govori njena pesniška duša o svoji očetnjavi z ljubeznijo in navdušenjem. Ona je delavna, kakor redko kaka žena, a to ne le umsko, ampak tudi ročno. Z iglo ne dela nič manj spretno, nego s peresom. Da bi pomagala pri izobrazbi svojega naroda, ki tiči v mnogih ozirih še v mraku neznanja, zbira krog sebe hčere plemiških rodbin in čita z njimi dela izbranih pisateljev in jih jim razjasnjuje. To je dalo povod, da se osnuje v Rumuniji velika in dobro urejena

dekliška šola, v kateri tudi kraljica predava nekatere predmete. Nenavadno rada ima kmečko deco, polno žuljev od prežgodnjega dela in pogosto se razgovarja z njo. Njena zasluga je tudi, da je rumunsko vezenje znano in cenjeno po vsem svetu in da ga povsodi radi kupujejo.

Portugalska kraljica Amalija je vzor pametne, resne in dobre žene na prestolu. Da bi mogla sama negovati in zdraviti kralja, ki boleha na živcih, je naredila maturo, študirala zdravilstvo in naredila vse izpite z najodličnejšim uspehom (magna cum laude). Ona je edina vladarica, ki je obenem tudi doktor zdravilstva. Največji del dneva posvečuje svojemu poklicu, ako se more tako reči, streže udano svojemu soprogu in ako le more, ne odteguje svoje pomoči širšim slojem svojega naroda. Mnogo dobrega je že naredila, marsikako materinsko srce je osrečila. Ali sposobnosti ima tudi za prozaične stvari, in da je ni dovedla usoda na prestol, bi bila morda danes najglasovitejša modistka. Na svojem dvoru ima delavnico, kjer se izdelujejo zanjo klobuki po njenih idejah. To so divni izdelki! Njeni klobuki so prave trofeje njenega okusa.

Viljemina, nizozemska kraljica, vlada od svoje mladosti svojemu narodu in drži s čvrstimi rokami za državno krmilo. Posvetila je vse svoje življenje vladanju. Zgodaj jutraj vstane, zajutrukuje krog sedme ure, nato pa takoj odide v svojo delavnico, kjer je čakajo težki državni posli. Ona ne reši ni jedne prošnje, ne podpiše ni jednega akta, dokler ne pozna stvari do pičice. Popoldne sprejema

Mi pa nismo hoteli zidati svoje organizacijske zgradbe, začeni pri strehi. Najprej smo osnovali široko in trdno podlago v ljudstvu samem. Vsak polnoleten imej najprej v svoji »Kmečki zvezi« ali delavskem društvu odločujoč glas, enakoveljavni vsakemu drugemu. Ti manjši organizmi naj si postavijo svoje vodstvo, ki je le izvrševalni in vodilni organ vseh organizacij.

S tem je bila vstvarjena zanesljiva podlaga naši organizaciji, na ta način je zagotovljena ljudstvu samemu odločujoča moč v naši politiki.

Kakor rečeno, hvala Bogu, razven malenkosti je naša splošna organizacija dovršena, izvedena do vrha, nedostaja ji še vrha, skupnega in obveznega vodstva.

»Slogin« odbor, pazno zasledujoč in pospešujoč organizacijo ljudstva, si je po temeljitim proučevanju dal po splošni želji in potrebi izraza s tem, da Vas je, cenjeni somišljeniki, danes povabil na ta shod in Vam stavi sledeče predloge:

Stavljene resolucije smo že priobčili. Ko je govornik pri razlaganju resolucij omenjal, da se imenuje stranka odslej Slovenska Ljudska Stranka na Goriškem, da smo enaki kranjskim bratom ter da se naj tako imenuje tudi stranka celokupnih krščanskih Slovencev vseh dežel, je zagrmelo po dvorani viharno navdušenje, ki se dolgo ni dalo poleči.

Tako je ustanovljena S. L. S. na Goriškem. Naj se kmalu osnuje skupna S. L. S. vseh Slovencev!

TEŽKOČE V ČEŠKEM NARODNEM KLUBU.

Praga, 27. nov. »Češko Slovo« poroča z Dunaja: Volitev predsednika v češkem narodnem klubu dela velike težave. Agrarci reflektirajo na mesto predsednika in izjavljajo, da ne bodo nikogar drugega pripoznali. Ravno tako ne odneha tudi Mastalka v imenu Mladoborov od kandidature Kramafa. Vse kaže, da se bo ta spor na ta način nehal, da klub ne bo imel enega predsednika, ampak predsedništvo, obstoječe iz več članov. »Hlas Naroda« pa poroča, da bo skoro gotovo izvoljen za predsednika poslanec Srb.

RAZBURJENJE V POLJSKEM KLUBU.

Dunaj, 27. nov. Znani predlog v pruskem deželnem zboru, tičoč se Poljakov, je napravil velikansko razburjenje v poljskem klubu. Že v prihodnjih dneh bo podal klub izjavo radi te zadeve. Kakor se čuje, bodo poslanci, katere bo poljski klub odposlal v delegacije, glasovali proti proračunu zunanjega ministrstva. To sklep se pa ne sme tolačiti kot osebna nezaupnica Aerenthalu, pač pa hočejo Poljaki s tem samo pokazati, da ne podpirajo zunaj avstrijske politike, katere podlaga je, kakor vse kaže, zveza z Nemčijo. Tudi tisti člani poljske delegacije, katere bo odposlala gospodska zbornica, bodo zavzeli enako stališče. To bo prvi slučaj, odkar obstoje delegacije, da bodo Poljaki glasovali proti proračunu zunanjega ministrstva.

MORAVSKI DEŽELNI ZBOR.

Brno, 27. nov. Moravski deželni zbor bo najbrže sklican na 5. januarja, da odobri proračun za leto 1908.

NEMŠKI AGRARCI PROTI NAGODBI.

Novoizvoljena načelnika nemške agrarne stranke, poslanca Krütznere in Zuleger, sta izjavila, da bo nemška agrarna stranka kakor en mož glasovala proti nagodbi. Če se to ne bi zgodilo, odložita načelnštvo. Kaj bo storil minister Peschka, če ga stranka tako zataji?

KRŠČANSKI SOCIALCI IN VLADA.

Poslanec dr. Drexel je izjavil, da krščansko-socialna stranka nikakor ni vseskozi solidarna z vlado, ampak prevzame odgovornost samo za dve ministrstvi: za poljedelstvo in za ministrstvo javnih del, ki se šele ustanovi. A stranka zahteva, da se temu ministrstvu priredi večji delokrog, nego je nameravano, kajti samo skrb za javne zgradbe je premalo za ministra. Prideliti se mu mora: Rudarstvo,

vodne zgradbe, zavarovalništvo, pospeševanje obrti in vse tiste stvari, ki jih izkazuje sedaj »Sociale Rundschau« delavskostatističnega urada, tako, da bi to ministrstvo moglo res kaj storiti za socialno reformo.

»NAGODBA Z OGRSKO.«

Ravnokar odstopivši poljedelski minister Leopold grof Auersperg je izdal brošuro »Der Ausgleich mit Ungarn«, v kateri dokazuje dobre strani, ki jih ima predložena nagodbena predloga za Avstrijo. Namen te brošure je, pridobiti zlasti agrarne kroge v gosposki zbornici za nagodbo. Zato dokazuje s statističnimi datumi, da ni konkurenca, ki jo dela Ogrska našemu poljedelstvu, tako velika, kakor se govori, in da ne moremo zdaj še izhajati brez dovoza iz Ogrske. To velja za živino. Glede pšenice je pa Avstrija stalno odvisna od Ogrske.

Glede medsebojne trgovine dokazuje bivši minister, da je Avstrija proti Ogrski napredovala vsled skupnosti. Leto 1900. je znašal uvoz iz ogrske 921,680.000 K, izvoz v Ogrsko pa 885,236.000 K. Leto 1906. se je razmerje premenilo že zelo na avstrijsko korist, kajti naš izvoz v Ogrsko je znašal 1,099,408.000 K, uvoz iz Ogrske pa samo 1,053,077.000 K. Razmeroma še bolj je poskočila ugodnost za Avstrijo letos, kajti od januarja do septembra je znašal naš izvoz na Ogrsko 907,487.000 K, uvoz pa 768,447.000 K. Torej zadnji čas vsled skupnosti korist za Avstrijo hitro raste.

Grof Auersperg razmotriva še razne podrobnosti ter prihaja do zaključka, da je nagodba za Avstrijo vsprejemljiva, vsled česar bo on v gosposki zbornici zanjo glasoval.

Vlada bo to brošuro, ki je spisana za to, da bi pridobila večino za nagodbo v mnogo tisoč izvodih razširila med kmečkim prebivalstvom. »Reichsritter« Hohenblum pa je silno ogorčen.

DELEGACIJE.

Dunaj, 27. novembra. V parlamentarnih krogih se govori, da bodo delegacije sklicane za 28. decembra. Dne 29. decembra bo prestolni govor in naslednji dan prva seja o začasnem proračunu. Prave seje se bodo šele pričele 10. januarja 1908. Kot kandidat za predsednika avstrijske delegacije se imenuje poslanec Sylvester.

POMNOŽITEV DOMOBRANSKIH ČET.

Dunaj, 27. novembra. Kakor znano, je že pretečeno leto vojni min. fcm. Schönaich z ozirom na ustanovitev topništva pri deželni brambi povdarjal potrebo, da se zviša število novincev pri deželni brambi. Kakor poročajo listi, bo uprava deželne brambe v kratkem stopila pred parlament z zahtevo, da se zviša kontingent novincev deželne brambe. Zvišala se bo deželna bramba za okoli 4000 mož, od katerih jih pride v proračun za leto 1908 960. To zvišanje utemeljujejo z ustanovitvijo osmih, oziroma enajstih oddelkov za strojne puške in pa s topništvom deželne brambe. S pomnožitvijo domobranskih čet se bo seveda tudi zvišal proračun. Proračun deželne brambe znaša za prihodnje leto 1908 78,713.752 K, od teh odpade na deželno brambo 51,751.802 K, med tem ko se bo ostanek porabil za državno policijo, orožništvo in vojaško pripravo.

ZASTOPNIKI VSEUČILIŠKIH KLIK.

Eden za drugim prihajajo na dan, judovski hlapci po duhu. Rektor graške tehnike, Emich, je na sirov in frivolen način pri komerzu žalil katoličane. Profesor Doertler iz Gradca v »N. Fr. Pr.« piše proti katoliškim dijakom, češ, da nimajo pravico, zahtevati, da se varuje njihova enakopravnost, ampak da naj čakajo, dokler bo »moč idej zmagala in prepričala svobodomiselnih dijakov«, da jih ne bodo pretepal. Tako govori vseučiliški profesor! Kaj pa, ko bi katoliški dijaki enkrat začeli jude pretepati, ali ne bi ravno »N. Freie Presse« in profesor Doertler takoj vpila po policiji in ne bi čakali, dokler bi »moč idej« varovala jude pred palicami? Graško vseučilišče je sedež zagrizenega in omejenega provincialnega nacionalizma, in ni se čuditi, ako ta sirovi nacionalizem buta tako na dan v

narija, čeravno ni bil ubog. Oba sta tedaj iskala kravo, pa je v celem okraju ni bilo dobiti nobene. Tedaj si je izposodil Mitrič od trgovca 40 rubljev in se je zopet napotil k poštarju.

Ta je bil ves presenečen, ko je dobil mesto krave denar. Slednjič si je vendar pustil dopovedati, da je vsprejel tistih štirideset rubljev in da je bil voljan za nadaljne plačilo desetih rubljev počakati nekaj tednov. Tolažil se je s tem, da bodo gotovo še štiri poštna mesta razpisana.

Potem ko se je bil kmet hvaležno odslavlil, je vstopila poštarjeva žena:

»Nabrali so se že štiri sodi petroleja; kam z njimi?« je vprašala svojega moža.

»Odstranimo jih, ampak tako, da pomočnik ne bo ničesar opazil.«

Tisti večer je šel poštar k svojemu znanu in je tam pri igralni mizi naletel na trgovca iz neke sosednje naselbine. Septal mu je o svoji zalogi petroleja.

»Poravnano!« je odgovoril trgovec.

O polnoči se je ustavil trgovčev voz iz sosednje vasi pred poštarjem in štiri posode petroleja so naložili. Drugega jutra je bila nova zaloga petroleja iz mesta naročena. Saj ni treba, da bi se hranilo: poštarjeva razsvetljava se vrši vendar na državne stroške. Tako je šlo leto za letom. Tudi poštni urad je lahko gorko stanovanje. Samo znati se mora, da kaj takega pomočnik ali pisar ne opazi.

dijakih, če so profesorji in rektorji ravno tako fanatični v svoji omejenosti.

HRVATJE IN MADJARI.

Vladimir Nikolič je izjavil uredniku »Pester Lloyd«, da se Hrvatje z Rakodczajem ne morejo pogajati. On se ni še niti predstavil saboru. Če ne verjame, naj sabor razpusti, pa bo videl, da bo izvoljenih mesto sedanjih 20, gotovo 30 Starčevićancev. Napetost proti Mažarom je tolika, da volivci za zlo jemljejo resolucionašem, da so sploh šli v Budimpešto. Ko bi se poslanci vdali, bi se dvignila cela dežela proti njim.

ZANIMIVOSTI O RADECKIJEVI SLAVNOSTI.

Budimpešta, 27. nov. Budimpeštanski »Budap. Hirap« piše: Avstrijska vlada je bila pri Radeckijevi slavnosti zastopana po mnogih ministrih, ni pa bilo ministrskega predsednika Becka. To ni bilo po volji prestolonasledniku, ki se je obrnil proti ministru Bienerthu in mu dejal: Povejte svojemu ministrskemu predsedniku, da bi moralo danes nlegovo mesto biti tu! Prestolonaslednik ni nič govoril z ministroma Prašekom in Peško, tembolj prijazno je pa govoril z dr. Luegerjem, katerega je uprav srčno pozdravil.

Resnične besede dr. Luegerjeve o laški iredenti, kar ne dajo miru časopisu v Italiji. Nekateri avstrijski listi poročajo, da bo avstrijsko zunanje ministrstvo s posebno izjavo »pomirilo« javno mnenje v Italiji.

ZAROTA PROTI RUSKEMU VOJNEMU MINISTRU.

Peterburg, 27. nov. V procesu radi zarote proti ruskemu vojnemu ministru pl. Rödigerju so morali pričeti z novo preiskavo, ker so zopet v tej zadevi zaprli več vojakov in vojaških pisarjev. Zaprli so namreč kancliste, ki so kot nastavljeni vojaškega sveta v petropavlovski trdnjavi imeli svoja bivališča, ter so našli načrte, v katerih je bilo natančno določeno, kje naj se izvrši atentat na ministra. Odkrili so tudi, da so zarotniki imeli svoja posvetovanja in priprave glede atentata. Na podlagi zaslišanja teh kanclistov so zaprli še dva dijaka in eno dijakinjo, tako da je sedaj 30 oseb na sumu, da so se udeležili zarote.

PONEVERJENJE MORNARIŠKEGA URADNIKA V PETERBURGU.

Peterburg, 27. nov. Blagajnikov namestnik pri glavnem vodstvu za graditev ladij, P. Sergejev, je pobegnil. Pri glavnem vodstvu je vedno sprejemal kavicje in precej visoke svote od trgovcev, ki so se zavezali, da založe pomorsko ministrstvo z blagom in drugim materijalom. Začetkom tega meseca je Sergejev dobil od nekega založnika 37.800 rubljev kavicje, katero je sicer v knjigi zapisal in potrdil, toda denarja ni oddal, kakor zahteva predpis, ministrski blagajni. Kmalu nato je prošil za dopust ter brez sledu izginil. Sedaj preiskuje komisija koliko podobnih poneverjenj ima Sergejev še na vesti.

KONFERECE REKTORJEV V PETROGRADU.

Petrograd, 27. nov. Naučni minister skliče meseca decembra rektorije vseh ruskih vseučilišč na zborovanje v Petrograd, da se posvetujejo o nameravanih reformah vseučilišč.

POLJSKI BOJKOT NEMCEV.

Berolin, 27. nov. Poljaki so z ozirom na znani predlog vlade sklenili bojkotirati vse nemške posetnike vzhodno od Labe in v vzhodni Prusiji. Ta bojkot bodo izvršili s tem, da bodo agitrali pri ruskih in avstrijskih Poljaki, da preprečijo izseljevanje ruskih, rusinskih in ogrskih delavcev na Prusko, brez katerih omenjeni posestniki ne morejo obstati in bodo na ta način vničeni.

BEG BIVŠEGA ČRNOGORSKEGA MINISTRskega PREDSEDNIKA.

Radović zopet pobegnil.

»Slavenska Misao« v Trstu piše: Gospod A. Radović, bivši ministrski predsednik črnogorski in vodja opozicionalne stranke, kateri je nekaj dni bival v Trstu in na katerega je pal sum, da je v zvezi z zarotniki proti črnogorski vladarski hiši, radi česar je bil aretovan, vendar pozneje zopet spuščen na prostost, ušel je minulo nedeljo tudi iz Trsta, kakor je ušel iz Črne gore. Da je res ušel iz Črne gore, spričuje pismo, katero smo dobili od nekega Črnogorca: Moj rojak Andrija Radović razširjal je po raznih listih in tudi po Vašem, da on ni ušel iz Črne gore, ampak da je šel kot prost državljan v inozemstvo za svojim privatnim poslom. Da to ni resnica, sem ravnokar zvedel od nekega bivšega opozicionalnega zastopnika črnogorskega, katerega Vam v slučaju potrebe lahko imenujem. Ta zastopnik mi je pričal: Radović je pobegnil iz Črne gore. Najel je za dobre denarje neki voz. Na ta voz je stavil nekaj vreč listja. Na te vreče se je Radović vlegel in se pokrnil s praznimi vrečami, da ga ne bi nihče zapazil. Tako je ušel iz Črne gore in prišel do avstrijske meje.

Kaj bodo sedaj rekli tisti zastopniki, kateri so zagovarjali Radoviča?

O zaroti proti črnogorskemu knezu nam je danes naš črnogorski dopisnik poslal novih zanimivih podatkov, katere priobčimo v jutrišnji številki »Slovenca«.

PORTUGALSKA PRED REVOLUCIJO.

Vzrok sedanje krize na Portugalskem so baje velikanski izdatki za obleke dam v kraljevi družini. Ti izdatki so se, kadar je bila prekoračena kraljeva lista, na povelje kralja in kraljice pokrivali iz proračuna posameznih ministrstev. Prestolonaslednik se je temu odločno uprl.

Lizabona, 27. novembra. Pri mnogih polkih je bila moštvu odvzeta ostra municija. Veliko častnikov in vojakov so zaprli. Ministrski predsednik pripravila potovanje prestolonaslednika v Brazilijo. Glede tega so razširjene najrazličnejše vesti. Med drugim se čuje, da je prišla deputacija monarhistične stranke iz Brazilije v Lizabono in da je ponudila prestolonasledniku cesarsko krono v Braziliji. V Braziliji da je vse pripravljeno za revolucijo, da bodo prestolonaslednika proglasili za cesarja. Prestolonaslednik bi bil potem obenem portugalski kralj in brazilijanski cesar (?).

PRUSKI DEŽELNI ZBOR.

Prestolni govor, s katerim je otvoril kancelar pruski deželni zbor, je sprejel centrumsko časopisje, enako kakor poljsko, z ogorčenjem. »Kölnische Volkszeitung« najostreje obsoja napovedani izjemni zakon proti Poljakom. Deželno gospodarstvo je slabo, treba zvišati davke. Glavna stvar pa bo boj proti Poljakom.

Prestolni govor napoveduje zboljšanje dohodkov protestantovski in katoliški duhovščini v sporazumu s cerkveno oblastjo.

BOJI V MAROKU.

Pariz, 27. nov. Glasom poročila poveljnika v okolico Udja poslanega oddelka 300 mož, je bil dne 25. t. m. pri Kissu boj z 1500 Maročani. Francozi so bili prisiljeni se umakniti do reke Kiss in so od tam več ur streljali na sovražnika. Sovražne čete so se konečno umaknile.

Pariz, 27. nov. »Matin-u« poročajo iz Nemoursa (Aldžerija), da se je pet maročanskih rodov, kateri so bili dosedaj nevtralni, priklopilo Benimassom. Položaj postaja kritičen.

ZA ŽIVINOREJCE.

Na Dunaju se je osnovala takozvana živinoprodajna zadruga (Viehverwertungsstelle), ki posreduje poljedelcem, da svojo živino brez prekupcev spravijo na trg. Ustanovila jo je splošna zveza kmetijskih zadrug s pomočjo poljedelskega ministra. Zdej je začela prirediti že shode po deželi, in na shod v Riedu je prihitelo do 1500 kmetov, katerim je namestu poljedelskega ministra Ebenhocha govoril dvorni svetnik dr. Ertl. Pod novim poljedelskim ministrom, kot se vidi, je prišlo nekaj novega življenja v ministrske pisarne.

RUSIJA GRADI LADJE.

Peterburg, 27. nov. Kakor znano, se bavi rusko pomorsko ministrstvo z vprašanjem, da dá napraviti štiri ladje oklopnice, o čemur so se že pogajali med drugimi tudi z angleško firmo Wickers, ki je napravila podoben načrt. Vsaka ladja oklopnica bode stala okoli 20 milijonov rubljev. Sedaj so različna ruska industrijska podjetja poslala k Stolypinu in drugim ministrom zastopnike s prošnjo, da naj ne naročujejo potrebnega materijala za ladje v inozemstvu, kajti ruske tovarne za graditev ladij zamorejo vsako delo dobro izvršiti, sicer so prisiljene mnogo delavcev odpustiti. Istočasno so te tovarne izročile svoje izjave tudi državnemu svetu in dumi. Za nove ladje je v proračunu za leto 1908. 207 milijona rubljev, za pomnožitev vojaških konj 63 mil., za artiljerijske naprave na ladjah 77 mil. in za nabavo min 09 mil. rubljev določenih.

Dnevne novice.

+ Čudovita zmešnjava vlada v glavah nekaterih gospodov, in smo jako veseli, da nismo z njimi v nobeni zvezi, ker bi s svojo zmedo samo škodovali nam samim. Da je dr. Ploj navdušen za jugoslovanskega ministra, to je že dovolj slavnoznano, a ne bi verjeli, da se bo tako zmešal tudi dr. Rybač. Ta je z vso verno na obnem zboru političnega društva »Eдинost« zahteval jugoslovanskega ministra in hudo dolžil Slovenski klub, da je on kriv, da južni Slovani še nimamo te nebeške dobrote. To je bilo v prvi polovici govora, in tržaški poslušavci so jo seveda burno odobrvali, kajti tem je treba le pokazati rdečo ruto »S. L. S.«, pa hitro zagrcje gotovi ljudje. V drugi polovici govora je pa dr. Rybač, najbrže ne da bi se zavedal, zajadral v čisto nasprotno strujo. Mož, ki napada S. L. S., da je ona kriva, da nimamo jugoslovanskega ministra, pa dokazuje, da južni Slovani nikakor ne smejo iti z vlado, da ji morajo najstrožje oponirati, da morajo iti v boj proti nagodbi, in je od strani zbodel Slovenski klub, zakaj hoče glasovati za nagodbo. Kako more dr. Rybač ta protislovja spraviti v sklad v svoji glavi, nam je čisto neumljivo. Saj ravno zaradi politike Jugoslovanskega kluba je nemogoče, da bi bil imenovan kak jugoslovanski minister, ali če bi bil imenovan, bi moral biti iz Slovenskega kluba, če bi se pa to zgodilo, bi ravno gospoda, ki so blizu dr. Rybaču, najbolj upila, da so klerikalci prodali slovenski narod, da so dobili ministra. Dr. Rybač je izjavil glede belokranjske železnice: »Mi, gospoda, radi ene železnice ne izdamo svojih bratov. S tem še nečemo reči, kako bomo mi postopali glede nagodbe. To pa vam zagotavljam, naj postopamo tako ali tako, naj delamo opozicijo ali obstrukcijo, mi bomo postopali vedno le tako, kakor se bomo o tem sporazumeli s hrvatskimi delegati v Budimpešti. (Viharno in navdušeno odobravanje.)« — Torej: Ali opozicijo, ali obstrukcijo — to še ni jasno dr. Rybaču sedaj ob enajsti uri, samo to vemo gotovo, da bo Jugoslovanski klub proti belokranjski železnici. Vodstvo narodno-napredne stranke, ki je izreklo svojo zaupnico Hribajru in ga vzpodbuja, naj še dalje dela tako, kakor je začel, je moralo nujno ta sklep Jugoslovan-

skega kluba sprejeti, sicer ne bi moglo izreči Hribarju priznanja in zaupnice, in dr. Tavčar, poslanec dolenskih mest, je moral istotako soglašati s tem sklepom, sicer bi moral iz stranke izstopiti in javno v časopisju udariti po tem nesrečnem sklepu. Da, ravno dr. Tavčar, kot poslanec dolenskih mest, ima zdaj besedo! Mi ga pozivamo, da stori svojo dolžnost v stranki in da ne pusti, da bi vsled Hribarjevih otročarij trpela naša dežela in zlasti kraji, katere ima on dolžnost zastopati. — A da se vrnemo k dr. Rybaču in njegovim ministrskim bolečinam! V kak položaj bi prišel zdaj Jugoslovanski klub, ako bi imel svojega ministra? Slepo bi moral iti za vlado in ne bi mogel prav nič pomagati svojim bratom v Budimpešti. Stranke, ki imajo ministre, so vezane. To se vidi najbolj pri agrarcih. Češki agrarci so se bili izrekli pred tremi meseci, da bodo kot en mož glasovali proti nagodbi. Ko je postal Prášek minister, so morali pa kar naenkrat presedlati, in to, kar so prej razkričevali kot črno, hvalijo zdaj kot belo. Da je to stranki v veliko škodo, ki je večja, kakor korist, ki jo imajo od ministra, bo pokazala bodočnost. Na ministru Prášku bo začela bolehati češka agrarna stranka. To so izprevideli že nemški agrarci. Tudi njim je usoda nenedoma podarila ministra Peschka. Pa stranka se neče izjaviti za nagodbo, in posledica tega bo, da je Peschka brez vpliva in utegne kmalu pasti. Kako bi se zdaj neki godilo jugoslovanskemu ministru, ko njegova stranka dviga bojno kopje k obstrukciji? Saj se niti en dan ne bi obdržal, ali pa bi morali vsi južni Slovani leči vladi pred noge in biti poslušni, kakor češki agrarci. Dr. Tresić bi postal »Regierungsknecht«, Biankini bi moral avstrijsko vlado hvaliti, dr. Rybač in Mandić bi postala »Grossösterreicherja«, kaj bi nastalo iz Hribarja si pa še misliti ne moremo. To bi bile — v sedanjih razmerah — posledice jugoslovanskega ministra. Zato pa pamet, gospoda, in ne dajte se voditi od slepe strankarske strasti proti S. L. S., ki je tudi v tem vprašanju obdržala hladno kri in se ni dala voditi od nikakih osebnih ali sicer nestvarnih ozirov in izkušnjav. Veselilo nas je, ko smo čuli iz poslanskega ust te dni pametno besedo. Izgovoril jo je dr. Krek v Velikih Laščah, ki je povedal, kaj sodimo mi o tem vprašanju: Jugoslovanski minister bi bil le vez, s katero bi vlada nas nase priklenila, korist njegova bi bila pa jako dvomljiva, ako bi bil to po zahtevi »Jugoslovanskega kluba« kaj minister-rojak. Eden proti trinajstim — kaj bi dosegel? Bilo bi 5 Slovanov proti 9 Nemcem v kronskem svetu, a za to bi morali žrtvovati svojo neodvisnost. Mi nismo nasprotniki jugoslovanskemu ministru, in kadar pride čas za to, od naše strani ne bo ovir, da pa je zdaj največja budalost, hkrati zahtevati obstrukcijo proti vladni predlogi in pa imenovanje za ministra, to mora pa vendar priznati vsakdo, ki je študiral politično abecedo. Viharno ogorčenje, s katerim so neki ljudje v Trstu tako radodarni proti S. L. S., naj bi se obrnilo proti takim logičnim in političnim nesmisli, sicer bomo morali priporočati tržaškim gospodom vodilnim politikom, naj se gredo politiko učiti v — Velike Lašče.

+ **Velikanski napredek slovenskega združenja.** »Zadružna zveza v Ljubljani« je ob koncu leta 1906 štela 341 včlanjenih združ. Tekom letošnjega leta jih je pristopilo, oziroma prirastlo 87, tako da šteje danes »Zadružna zveza« efektivno 428 članic. Pri katerih pa niso vštete zadruge v likvidaciji, ki so v smislu zakona še članice. Svoj pristop je prijavilo 12 članic, snuje se pa 10 novih združ. Pričakovati je, da bo koncem letošnjega leta štela »Zadružna zveza v Ljubljani« 450 članic. — Kakor se vidi, ves boj liberalcev proti »Zadružni zvezi« ne opravi nič. Ravnotako ji ne moreta škodovati takozvani »sestri«. »Zadružna zveza v Celju« in »Zveza slovenskih združ v Ljubljani«.

+ **Rajhsritter Hohenblum**, ki se mu je vsedla c. kr. kmetijska družba v Ljubljani, je bil tudi češke kmetijske družbe preplaval z oklici, da naj takoj sklepajo protestne izjave proti nagodbi. Pa je naletel. »Venkov« piše, da edini tolmač volje češkega kmeta so njegovi poslanci, rajhsritter Hohenblum je pa bil nasprotnik češke agrarne stranke in ministra Práška. Gospod Gustav Pirc naj bi se naučil agrarnega mišljenja od agrarcev in bo vedel, kdo je zastopnik kranjskega kmečkega stanu!

+ **Kanonikčno vmeščen** je bil danes na župnijo Rakitna č. g. Ivan Lovšin, dosedaj župnik na Premu.

+ **Strossmayerjeva zapuščina.** Včeraj je bila v Oseku zaključena razprava v zapuščini biskupa Strossmayerja. Zapuščina znaša 1,385.000 K ter se razdeli na tri dele: zakladu djakovske katedrale, za dijaško semenišče v Oseku ter za ustanovitev dveh kanonikatov v Djakovu.

+ **Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko v Ljubljani** ima v soboto, dne 30. novembra 1907, ob 4. uri popoldne v dvorani mestnega magistrata v Ljubljani redno javno sejo s sledečim dnevnim redom: 1. Predložitev zapisnika zadnje seje. 2. Naznanila predsedstva. 3. Naznanila tajništva. 4. Poročilo o volitvi cenzorjev pri ljubljanskem zavodu avstrijsko-ogrske banke. 5. Volitev zborničnih zastopnikov v šolskih odborih obrtnih nadaljevalnih šol v Cerknici in v Idriji. 6. Prememba plačnega in napredovalnega predpisa za zbornične uslužbenke. 7. Zbornični proračun za leto 1908. 8. Prošnji rokodelskih združ v Idriji in Žireh za podporo v pokritje stroškov črevljarskih tečajev. 9. Prošnja trgovskega društva »Merkurja« za podporo. 10. Priziv konsumnega društva v Starem trgu zoper predpis zbornične doklade. 11. Tajna seja.

+ **Predsedništvu c. kr. kmetijske družbe za Štajersko** je poljedelsko ministrstvo pripo-

ročilo, naj ne trpi nobenih političnih agitacij v družbi. Nemškonacionalna družba besni vsled tega. Mi bi želeli, da bi ta zapoved ne bila le negativna, ampak pozitivna, na naj c. kr. kmetijska družba izpolnjuje dolžnost proti vsem članom brez ozira na njih narodnost ali politično prepričanje.

+ **Zahteve poštarjev.** Dunaj, 27. nov. V hotelu »Post« so se danes zbrali zastopniki deželnih društev in pa državne zveze poštarjev, da se posvetojejo o položaju in stanovskih zadevah poštarjev. Njihova glavna zahteva je uvrstitev v tri najnižje razrede državnih uradnikov in pa 35-letna služba. Obiskali so tudi zastopnike različnih strank, kateri so deputaciji zagotovili, da se bodo odločno zavzeli za zahteve poštarjev.

+ **Podeljena** je župnija Soteska č. gosp. Alojziju Volcu, kaplanu v Šmarjili.

+ **Oseba vest.** Dvorni svetnik Albin Feichtinger pri finančni direkciji v Gradcu je stopil v pokoj.

+ **Znižanje brzojavnih in telefonskih pristojbin.** Trgovinsko ministrstvo namerava znižati brzojavne in telefonske pristojbine za promet vseh naprav, katere delujejo za javne interese. V poštev pridejo javni dobrodelni zavodi, časopise in pa avtonomni zastopi. Ugodnosti za časopise obstoje posebno v tem, da se bo zaračunalo samo za en telefon za tista uredništva, katere potrebujejo več zvez, nadalje da se bo znižala pristojbina tudi za brzojavke po dnevu, kakor je to že pri nočnih brzojavkah. Konečno nameravajo napraviti posebne žice za pospešene brzojavne poročanja časopisju.

+ **Čebelarški shod v Kopanju.** V nedeljo, dne 1. decembra, ob pol 3. uri popoldne se vrši čebelarški shod v ondnotni šoli. Predaval bo pri tej priliki o umnem čebelarstvu nadučitelj Likozar iz Ljubljane.

+ **Izseljevanje iz Amerike.** Parnik »Francesco« je s 1300 potniki odplul iz New Yorka proti Trstu. Avstro-amerikanska črta je poslala še dva parnika drugih svojih črt v New York, kjer bodo oba izseljenci popolnoma napolnili.

+ **Iz Št. Vida nad Ljubljano** se nam piše: Odkar eksistira med našo mladino telovadni odsek »Čitalnice«, zavelo je med nami neko novo življenje. Jasna in odločna pot, poštena načela, katere isti zastopa, prisvojila so srca vseh poštenih šentviščanov. To se je zopet lepo pokazalo na nedeljski veselici, katero so priredili naši fantje. Reči smemo, da so se gledališke predstave naših telovadcev pri nas tako udomačile, da smo si vsigdar svesti lepega vžitka, poštene zabave, kadar smo povabljeni na njih prireditve. Zadnji čas se je sicer mnogo govorilo, da bo lepo fantovsko organizacijo pozobal »Sokol«, katerega so baje bolj za kulisami zasnovali naš prečastiti »fotar«, a v nedeljo smo se prepričali, da take govorice naše fante ojačijo in jim utrdijo zavest, da so prav uravnali, ko so drevo malo potresli. — Igra »Ogljar« nam je zelo ugajala, zlasti ker se nam je predstavila v osebah, ki so znale vplesti v dejanja tudi čutila. Po igri pa je predsednik naše organizacije govoril za fante toliko lepega, da smo bili v sodbi edini, ko je nekdo rekel: »Ne le dobro, ampak potrebno je za fante, da imajo družbo, kjer se tako učijo.« Poleg vsega tega pa nam je mladi zbor tamburašev tako ugajal, da smo se ob ljubkih glasovih tudi mi osvežili ter dali duška veselju ob zavesti, kolika ljubezen vlada med bratskimi odseki, kar so nam dokazale krepke postave telovadcev iz Škofje Loke, ki so prikorakali na našo veselico. Gotovo bodo naši fantje o priliki to prijaznost vrnili. — Fantje, to je prava pot, korajžno naprej, Št. Vid je z vami!

+ **Žirovnik popravljaj.** G. Janko Žirovnik nam piše: »Ni res, da skušam na vse mogoče načine odtegniti šentviško mladino njeni organizaciji. Res pa je, da se za to organizacijo ne brigam in da še nobenega učenca nisem vprašal, če je pri telovadnem odseku, in torej tudi nisem mogel napadati učence-telovadce, da so čuki. — V Št. Vidu pri Ljubljani, dne 20. oktobra 1907. Janko Žirovnik, nadučitelj in vodja šole. — G. Žirovniku bo dana prilika te svoje trditve dokazati.

+ **Vtopljenec.** Sinoči okoli 7. ure so našli v morju blizu novega pomola della Sanità v Trstu mrtvo truplo 30- do 35-letnega moškega. Potegnili so vtopljenca iz vode, a zdravnik pristaniške oblasti je izjavil, da je bilo ono truplo najmanj 15 dni v morju. Vtopljenec je oblečen kakor navaden delavec. Na vratu ima rano, o kateri se ne more vedeti, je li bila povzročena pred smrtjo ali po smrti.

+ **Poročil se je** gosp. Leopold Wimmer, oskrbnik pošte v Krapini, z gđno. Marico Mogoličovo v Novem mestu.

+ **Izseljevanje v Natal in Kaplandijo.** Po najnovejših poročilih so razmere za izselnike v angleško kolonijo Natal v južni Afriki skrajno neugodne. Ker so nehali graditi železnice in druge stavbe, je delavskih moči mnogo preveč, zato so ljudje vseh stanov in poklicov brez dela ter trpe bedo in pomanjkanje. Vsled teh žalostnih razmer se je priseljevanje leta 1906 zelo skrcilo, nasproti pa se je znatno pomnožila selitev nazaj v Evropo. Treba je torej resno svariti pred nepremišljenim izseljevanjem v Natal in to zlasti one naselnike, ki ne umejo deželnega jezika, ker pridejo zelo težko do kruha in zaslужka. — Slično slabe prihoditne razmere vladajo tudi v Kaplandiji, kjer radi kupčiske depresije vse delo počiva.

Štajerske novice.

š Celjska »Domovina«. Ta celjski listič se v zadnjem času silno zanima za delovanje naše stranke. Če gre kak predavatelj na deželo — in to na Kranjskem — prinaša »Domovina« cele strani dolge polemične članke.

Da seveda ni opustila pisati na dolgo in široko o katoliškem shodu na Dunaju, se razume ob sebi. Zanimiv je v zvezi s tem »Domovininih« napadov: Kakor znano ima »Domovina« pravo jetiko na naročnikih. Po zaslugi raznih urednikov, odgovornih in neodgovornih, je listič postal nezanimiv za vsakoga. Ker so se pa celjski gospodje v zadnjem času odločili v »Domovini« zavzeti strogo liberalno stališče, se jim je od naročnikov stavil pogoj, da ostanejo še naročniki le tedaj, če bo »Domovina« v vsaki številki par farjev ali klerikalcev pohrustala. Tako mi pomagamo dr. Srnceu in dr. Hraševcu vzdrževati »Domovino«.

š **Župnijsko Gornje sv. Kungote** pri Mariboru je dobil č. g. Matej Eferl, kaplan pri Sv. Marijeti nižje Ptuj.

š **Volitve za osebno dohodnisko cenilno komisijo** za Ptuj mesto in Ptuj okolico bodo v začetku prihodnjega meseca. V 3. razredu za Ptuj-mesto poteče postavni rok namestniku Strohmayeru, za Ptuj-okolico namestniku g. župniku Šuta. Odstopivši udje se morejo zopet izvoliti. Somišljeniki, pogovorite se že sedaj, da bomo edini glede svojih kandidatov.

š **Lepa edinstvo** vlada med ptujskimi Nemci. Na zadnjem zborovanju nemškega narodnega društva sta obe stranki trčili skupaj. — Protestantskega vikarja Böhma so skoraj postavili na sveži zrak.

š **C. g. Iv. Toman**, župnik na Hajdinu pri Ptuj, se je podal v lko, iskat si zdravja za svojo srčno bolezen.

š **C. g. Jož. Trafenik**, kaplan na Hajdinu, stopi v pokoj.

š **Nehvaležnost je plačilo sveta.** Te dni se je peljal posestnik Anton Robnik od sv. Martina pri Slovenjem Gradcu s semnja v Šoštanj domov. Med potjo se mu je pridružil posestnikov sin Jernej Podgorevec, ki ga je prosil, da sme sesti na njegov voz. Robnik mu je to prijazno dovolil, a je kmalu opazil, da ga Podgorevec namerava okraštiti, zato je Podgorevec spodil z voza. Podgorevec je potegnil v jezi nož in zabodel ž njim Robnikovega konja. Robnik ima 600 K škode.

š **Nesreča.** Pri zgradbi novega poslopja za posojilnico v Slovenji Bistrici je padel 22 let stari Janez Hojnik tako nesrečno z drugega nadstropja, da je nezavesten obležal. Hojnik se je prej preveč opil.

š **Pri občinskih volitvah v Gradcu** so pri volitvah II. razreda zmagali nemški nacionalci ki so dobili 1271 do 1300 glasov. Krščanski socialci so dobili 280 do 317 glasov, socialni demokratje pa 100 do 184 glasov.

š **Ženi z doto všel.** Pred tremi tedni se je v Štoreh pri Celju poročil neki Fric Tavornik z dekletom, ki je imelo 1200 K prihranka. Te dni je mlada žena izročila možu hranilno knjižico, da vzdigne nekoliko denarja, mož je pa vzdignil vseh 1200 K in pobegnil v Ameriko v družbi svoje prejšnje ljubimke.

š **Gradec in naše obrtništvo.** V nedeljo so delili v graški redutni dvorani darila za najboljše izdelke na razstavi izdelkov graških obrtniških vajencev. Med onimi, ki so dobili prva darila, čitamo slovenska imena: Močnik, Tenšek, Pišenjak, Redek, Vračko, Behek, Slanovec in še mnogo, mnogo drugih. Koliko teh mladih, nadarjenih fantov se povrne pač v domovino? Bojimo se, da nobeden.

Koroške novice.

k **Jezerski kanal** v Celovcu je že toliko zamrznil, da je ledena skorja 2 cm debela, vsled česar ne morejo s čolnom več drva v mesto pripeljati. 26. t. m. je zadnji čoln prodril do polovice kanala, pa ni šlo več naprej, ter so morali drva zunaj mesta izložiti. Mraza je povprečno pet stopinj, in če bode tako ostalo, se bodo začetkom decembra že začeli v kanalu drsati.

k **Kolera med perutnino** razsaja v občini Bistrici, pliberški okraj. Posestniku po domače Šerčerju v Šmihelu je že poginilo 25 kur. Pravijo, da so zanesli to bolezen purani iz Slavonije.

k **Kramarske semnje** v Celovcu bodo, kakor se čuje, skoraj gotovo odpravili. Za odpravo je že prosila pri magistratu celovška obrtna zadruga; ravno za to se tudi zavzemajo vsi celovski trgovci.

k **Ustrelil se je** 20. t. m. v Spodnji Goričici pri Celovcu, kakor je bilo že poročano, neki moški srednje starosti. Samoumorilec je bil gostilničar in mesar iz Starega dvora, Julij Ferstl. Ker je bil obče čislán in delaven obrtnik, ter tudi ni imel kakega povoda, da bi se usmrtil, se domneva, da je to dejanje storil le v zmedenosti.

k **Župnijsko Timenico** je dobil č. g. župnik Štefan Sakelšek.

k **Za celovškega častnega občana** je izvoljen Tomaž Koschat.

k **V celovškem jezeru** je utonil 14letni deček, za katerega nič ne vedo, kdo je in od kje.

k **Pokopali so** v Velikovcu bivšega župana Janeza Pinteriča, ki je umrl v 80. letu svoje starosti.

Ljubljanske novice.

lj **Zdravniška vest.** Drugim asistentom kirurškega oddelka tukajšnje deželne bolnišnice je deželni odbor kranjski imenoval gosp. dr. Julija Friedricha iz Brna. Ni nam znano, je li ta po mišljenju Čeh ali Nemec, gotovo pa je, da je slovenščine popolnoma nezmožen. Kako pa naj se zdravnik razgovarja z bolniki, ki polagajo na vsako njegovo besedo veliko važnost, ako ne razume njih jezika. Ravno v tem oziru se je vže čulo več pritožb. Med prosilci za razpisano mesto menda res ni bilo nobenega Slovenca, torej deželni odbor pri

imenovanju ni imel nobene izbire. Da se za izpraznjeno službo ni oglašil nobeden domačin, pa ni morda krivo pomanjkanje domačih zdravnikov, temveč razmere, ki vladajo v bolnišnici. Saj se je že pred časom javno govorilo, da službe ne dobi Slovenec, kar je vsakogar odvrnilo se za službo potegovati. Da se ni za asistenta zahteval samski stan, bi se bilo brez dvoma oglasilo več prosilcev domačinov, a oženjenim se ni hotela služba nikakor zagurirati. A tudi v tem slučaju bi moral na vsak način imeti prednost domačin pred tujcem, saj je bil tudi dosedanji prvi asistent oženjen. Eden neoženjen asistent in sekundarij bi zadostovala za potrebno nočno službo. Gledati je treba pred vsem na to, da službe v naših uradih in zavodih dobijo samo domačini, posebno ker imamo več dobrih, mladih zdravnikov-Slovencev, ki še nimajo sigurne prihodnosti, kakoršno utegne sčasoma imeti ravno asistent deželne bolnišnice. V tem oziru bo potreba radikalnih sprememb.

lj **Oseba vest.** Gospod višji inspektor Evgen Guttman na tukajšnjem južnem kolodvoru še ni nastopil dopusta. Gospod višji inspektor nastopi enoletni dopust dne 1. decembra t. l. Njegov namestnik za to dobo še ni imenovan.

lj **Opoldansko znamenje.** Prihodnjo soboto bodo poizkušali opoldansko znamenje dati s strelom z Grada. Prepričati se s tem poizkusom hočejo, ako se bi tako znamenje v vseh mestnih delih dobro slišalo.

lj **Nov park v Ljubljani.** Čujemo, da južna železnica uredi pred nanovo preurejenim južnim kolodvorom na prostoru, kjer se nasproti novemu sedanjemu glavn. kolodvorskemu poslopju nahajajo sedaj njeni vrtni, velik park, kar bo znatna udobnost za potujoče občinstvo pa tudi za prebivalce kolodvorskega okraja.

lj **Umrla** je gđna. Jozefa Kobilca, zasebnica, Stari trg št. 14.

lj **Dva znamenita koncerta.** V mesecu decembru bodeta v Ljubljani dva znamenita velika koncerta. Dne 8. decembra bodete koncertovali izvrstni ruski umetnici sestro Černi-jecki, ljubljanskemu občinstvu vže znani iz žal slabo obiskanega koncerta. Od zadnjega ljubljanskega koncerta sta umetnici z velikim uspehom koncertovali v mestih cele Evrope. Posebno velike uspehe sta dosegli v Londonu, Parizu, Berlinu, Lipskem, Draždanih, Pragi, Carigradu itd.. Ena sester je izvrstna pianistinja, druga pa ruska altistinja s krasnim sonornim glasom. Drug velepomemben koncert bo v nedeljo, 29. decembra popoldne ob 5. v veliki dvorani hotela »Union«. Koncertoval bo slavni zbor čeških moravskih učiteljev. 50 izvrstnih pevcev. Ta koncert bo znamenit tudi zaradi tega, ker se bodo slovenska pevka društva lahko pri njem naučila, kaj se pravi z žrtvami, idealno navdušenostjo, brezpogojno disciplino in izvrstnim materijalom doseči.

lj **Umrl** je v hiralnici g. Avgust Ferlan, črkostavec v pokouju.

lj **Za predsednika »Mestne branilnice«** je zopet izvoljen veletrežec, podpredsednik kranjske trgovske in obrtne zbornice, g. Fran Kollmann.

lj **Semenj.** Dne 27. t. m. je bilo na tedenski sejm prignanih 98 volov, 81 krav in telet, skupaj 179 glav. Kupčija je bila slaba.

lj **Cene goveji živini** so 56—66 h pri kilogramu živa vaga.

lj **Cene govejemu mesu.** Ker so ljubljanski mesarji, kakor znano, za nekoliko znižali cene govejemu mesu, prodaja se od meseca novembra sem v mesnicah goveje meso: Prve vrste kilogram po K 1'48; druge vrste kilogram po K 1'28; tretje vrste kilogram po K 1'20; na stojnicah pa goveje meso: prve vrste kilogram po K 1'22; druge vrste kilogram po K 1'08, tretje vrste kilogram po K —98. — Cene telečjemu in praščjemu ter drugemu mesu, katere se dosedaj še niso znižale, uredile se bodo v kratkem. — V Ljubljani, dne 28. novembra 1097. — Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane.

lj **Neprevидna vožnja.** Hlapec Jožef Oblak je včeraj pripeljal s tovornim vozom po Franc Josipa cesti tako naglo na Dunajsko cesto, da voznik električnega voza, ki je tudi v trenutku pripeljal, ni mogel ustaviti svojega voza, vsled česar je hlapec zadel v tega in napravil 10 K škode.

lj **Popadljiva psa.** Predvčerašnjem je na Dunajski cesti popadel nek pes kuharico Alojzijo Prelesnikovo in jo na desni roki telesno poškodoval. Pes je imel beljaško znamko. — Včeraj popoldne je pa nek drug pes poskočil v Židovskih ulicah v hromege berača Ivana Hafnerja ter ga podrli na tla. Hafner se je psa tako vstrašil, da je obležal nekaj časa nezavesten in se je pri padcu na glavi poškodoval.

lj **V Ameriko** se je včeraj odpeljalo z južnega kolodvora 25 Macedoncev; nazaj pa je prišlo 20 Slovencev in 170 Hrvatov.

lj **Izgubljene in najdene reči.** Mesar gosp. Franc Žan je našel srebrno žepno uro z verižico. — Neka dama je izgubila žensko ročno torbico, v kateri je imela 38 K denarja.

OKLIC ODVETNIŠKIM IN NOTARSKIM URADNIKOM!

Tovariši! Nezdrave in krivične razmere, ki so zavladale že pred leti v osrednjem odboru »Društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov« v Celju napram II. skupini tega društva, dovedle so II. skupino do sklepa, da je po svojih zastopnikih izjavila na občnem zboru navedenega društva dne 24. t. m. v Celju, da se razdruži in da si ustanovi svoje lastno društvo.

Da je prišlo do tega obžalovanja vrednega razdora, krivo je edino le osrednje vodstvo navedenega društva, ki temelji na zastarelih in neplodnih nazorih.

Ravno sedaj pa je prišel pravi trenutek za resno in temeljito delo. V državni zbornici se je predložil zakon za ureditev razmer med odveto in notariji na eni strani in njih uradniki in drugi strani, ter načrt zakona za uradnike in nastavljenec trgovstva, v kateri zakon hočemo priti tudi mi. V teh resnih časih, ko se združujejo vsi drugi stanovi, je nujno in neobhodno potrebna tudi organizacija vseh odveto in notarskih uradnikov, vsled česar smo sklenili, ustanoviti si na zdravi in moderni podlagi društvo, ki se bode pogajalo za pravice zatiranega odveto in notarskega uradništva, društvo, ki naj bi bilo v blagor in srečo vseh odveto in notarskih uradnikov na Kranjskem. Ako sedaj zamudimo pravi trenutek, bode naša nada zakopana zopet za več desetletij.

V svrhu odobritve dotičnih pravil bodočega našega društva vabimo vas vse, dragi tovariši, da se udeležite tozadavnega posvetovanja in razgovora, katerega sklicimo na soboto, dne 30. novembra t. l., v gostilniških prostorih pri »Novem svetu« na Marije Terezije cesti ob 8. uri zvečer.

Tovariši! Ako vam je ležeče na tem, da si izboljšate svoj položaj v vsakem oziru, pridite polnoštevilno in pokažite s svojo navzočnostjo, da se zavedate svojega poklica, svojih dolžnosti in svojih pravic!

Vse zunanje tovariše kranjske, ki so člani »Društva slovenskih odveto in notarskih uradnikov«, pa pozivljamo in prav nujno ter uljudno prosimo, da takoj naznanijo pri osrednjem vodstvu tega društva svoj izstop ter prijavi svoj pristop k našemu društvu na naslov Josipa Christof, odveto in notarskega sollicitatorja v Ljubljani. Ta korak dolžni so svojemu značaju, da bode navedeno društvo v Celju spoznalo svojo krivdo, ko je s kranjskimi svojimi člani postopalo tako mačehsko.

Na svidenje torej v soboto v »Novem svetu« ob 8. uri zvečer.

Priljubljeni odbor.

Izpred sodišča.

Izpred ljubljanskega porotnega sodišča.

Drzni tat. Na velikonočno nedeljo t. l. je bila vsa Miklavčičeva rodbina v Dolenjem Brdu med pol 5. in 8. uro jutraj pri procesiji na Poljanah. Ko so prišli domov, so takoj opazili, da je nekdo siloma na ta način v zaklenjeno hišo vdrl, da je z nekim orodjem duri odprl. Opazili so nadalje, da je bilo v stanovanju mnogo v neredu in takoj dognali, da je tat vlomil in iz omare odnesel knjižico kranjske hranilnice z vlogo 1710 K, last gosposinje Marije Miklavčič, hčeri Ančiki pa iz neke škatlice 2 K. O tatu ni bilo ne duha ne sluha, in akoravno so orožniki marljivo zasledovali storilca, niso mu mogli priti več mesecev na sled in le slučaj se je zahvaliti, da so tatu prijeli. Dne 18. septembra t. l. je imel posestnik Juri Dolenc v Pudobnem na podstrešju nekaj opraviti. V nekem kotu v obližju hlapčevega ležišča, 19 let starega Janeza Dolenca iz Javorja, opazil je neki papir, ki je bil v senu skrit. Ko ga pogleda, vidi, da so hranilne knjižice. Prihodnjo nedeljo jih je nesel načelniku poljske posojilnice s prošnjo, da si naj jih obdrži. Ta jih je izročil župniku Ramovšu, ki je pravega lastnika dognal. Prijeli so Janeza Dolenca in ta je odkrito dejanje priznal. Obdolženec, ki je bil vzlic svoje mladosti že dvakrat zaradi tatvine kaznovan, so bile domače razmere pri Miklavčičevih dobro znane. On pravi, da je prišel čez podstrešje duri v vežo, kjer je s sekuro odprl sobne duri in izvršil tatvino. Koliko denarja je bilo na to knjižico naloženo, tega, pravi obdolženec, ni vedel. Dolenc trdi, da ga je po tatvini vest pekla ter da je vedno iskal prilike, da bi mogel neopažen knjižico vrniti, samo tega se je bal, da bi se pri tem ne izdal. Dobil je za kazen tri leta težke ječe.

Uboj. Pri današnji porotni obravnavi je bil na tri leta težke ječe obsojen delavec z Javornika, Janez Jerman, ker je 9. junija tako z nožem v hrbet sunil Petra Bevca, da so Bevca morali nož trikrat zavrteti, da so mu ga mogli vzeti iz hrbta.

Telefonska in brzojavna poročila.

DRŽAVNI ZOR.

Dunaj, 28. novembra. V današnji seji državnega zbora je predložila svoje poročilo kvotna deputacija. Predložena je predloga o avstrijskem prispevku k skupnim izdatkom na podlagi novega dogovora. Danes je vlada državnemu zboru predložila tudi predloga za uvedbo davka na avtomobile. Poslanci dr. Šusteršič, Jaklič, Šuklje so vložili predlog za poddržavljenje deželne ceste Velike Lašče, Ribnica, Črnomelj, Vinica. Poslanec Breiter je interpeliral vlado, ako je avstrijska vlada vložila pri nemški vladi kak ugovor proti novi protipoljski predlogi v pruskem deželnem zboru, ker je ta predloga škandal za 20. stoletje. Vložena sta bila dva nujna predloga, podpisana od predsednikov vseh nagodbi prijaznih klubov, naj se nagodbena predloga in proračunski provizorij nujnim potom razpravljata in naj odsek poročila v osmih dneh. Prvi na nujnih predlogih je podpisal Chiari. Poslanci Choc, Iro in več drugih poslancev je govorilo proti temu nujnim predlogoma, češ, da nista postavna, predsednik je pa te govornike kratko zavrnil. Nato je zbornica nadaljevala debato o nujnem predlogu glede draginje živil. Na vrsti so dejanski popravki. Oglašeni je 16 govornikov. Glasovanje se vrši po imenih.

DRŽAVNI ZBOR BO RAZPUŠČEN?

Dunaj, 28. novembra. »Čech« poroča, da bo vlada z ozirom na kritični položaj, v katerem je pravočasna rešitev nagodbe, ako ne bo dosegla tega, da bi bila nagodba in pro-

računski provizorij nujnim potom rešen, državni zbor razpustila.

HRIBARJEVA RACA.

Dunaj, 28. novembra. Včerajšnje »Narodovo« telefonično poročilo, da je popolnoma zagotovljena zgradba železniške proge Vrhnik-Hoteldrška-Razdrto-Senožeče-Stanjel, je Hribarjeva raca. V železniškem ministrstvu ne vedo nič o tem.

PROTEST AVSTRIJSKIH POLJAKOV PROTI NEMŠKEMU NASILSTVU.

Dunaj, 28. novembra. Poljski klub in poljska ljudska stranka sta sklenila izdati skupni protest proti novi nemški protipoljski razlastitveni predlogi. Parlamentarni komisiji obeh klubov danes popoldne sestavita besedilo.

TATVINA.

Reka, 28. nov. Sinoči so trije zločinci okradli urarsko prodajalnico Senčevičevo.

BOJ HRVATOV.

Budimpešta, 27. novembra. Hrvaški ban je prišel danes v poslansko zbornico in je konferiral z dr. Wekerlom. Kakor se sliši, se bo jutri odločilo, kdo vse bodo imenovani za sekcijske načelnike na Hrvaškem. V političnih krogih se govori, da bodo imenovani Georgijević, Kraljevič in pa državni nadpravdnik Vantas.

ITALIJANSKA VLADA — NI RAZŽALJENA.

Rim, 28. novembra. »Tribuna« piše glede na avstrijski katoliški shod, da Italija nima vzroka biti nevoljna proti avstrijski vladi, ker ni bil noben vladen funkcijonar navzoč pri besedah, ki jih je kardinal izrekel ob zaključku shoda (namreč o neodvisnosti papeževi. Op. ur.). Z zadovoljstvom so vzeli v Italiji na znanje, da se pri slavnosti Radeckega ni predčitala brzojavka cesarjeva v zahvalo za pozdrav, poslan mu od zborovalcev.

ZA NASIJA.

Palermo, 28. novembra. Visoko- in srednješolci po Siciliji so sklenili stavkati v znak protesta zaradi pravde proti Nasiju.

KJE JE MILJARDA?

Pariz, 28. novembra. Velikanska je blamaža francoske vlade zaradi konfiskacije cerkvenega premoženja. Za likvidacijo 115 kongregacijskih posestev, katerih vrednost je tri milijone kron, je bilo izdatka 2.800.000 kron. Samo likvidatorji, advokati, notarji in spekulantni so vse pospravili, državi ni ostalo skoro nič od »miljarde«.

»KLOFUTA V DUHU«.

Pariz, 28. novembra. Nadaljuje se debata v zbornici zaradi likvidacije cerkvenih posestev. Briand se pritožuje zaradi »sramotnega tona« v interpelaciji poslanca La Hayne, ki hoče vedeti, kam je izginila »milijarda kongregacij«. La Hayne odgovori, da zato ministru Briandu klofuta v duhu, ki jo je zaslužil. La Hayne je poklican k redu.

DVA REALCA OBDOJENA NA SMRT.

Riga, 28. novembra. Radi umora, izvršenega na nekem šolskem nadzorniku, je sodišče obsodilo na smrt dva realca brata, več drugih realcev pa na prisilno delo. Za obsojena realca sta prosila Stolypin in predsednik duma, a brata nista bila pomiloščena in danes je bila obsodba nad njima izvršena.

FINANČNA KRIZA V AMERIKI.

Newyork, 28. nov. John Jenkin, predsednik »Jenkins Trust Company Brooklyn«, ki je propadla, si je prerezal vrat. To je že osemnajsti samoumor vsled ameriške finančne krize. Tudi predsednik brooklynske Boroughbanke se je umoril. Vsled tega poloma je oškodovanih posebno mnogo manjših trgovcev.

Primerna darila za Miklavža

po globoko znižani ceni
priporoča novourejena
konfekcijska trgovina
za gospode, dame, dečke
in deklice.

A. Lukić
Pred škofijo šte. 19.

2397 18

Inžener hydr. & arhitekt
Honrad Lachnik
stavbinski podjetnik
Beti Lachnik
roj. Wimmer
poročena.

Dunaj, 26. novembra 1907.

2661 1-1

Prof. Pawlow

označuje

na podlagi točnih preiskav zdrav tek za najmočnejšega zbujevalca sekretorskih žleznih živec. Prav odlično pa zbuja tek, krepe želodce in olajšajo bolečine prave Bradyjeve želodčne kapilje. Pospešujejo opravila prebavnega dela, slast do jedi, odstranjajo telesnemu dobrobiti škodljivo napenjanje, čezmerno tvoritev kislin, telesno zaprtje, želodčne bolečine in drugo motenje prebave. Dobi se v lekarnah. O. Brady, lekarnar, Dunaj I. Fleischmarkt 1/462, razpošilja šest steklenic za K 5.—, tri dvojne steklenice za K 4.50 franko. 2428 12-1

Zahvala.

Za vse obilne dokaze prisrčnega sočutja ob tati o nenadni izgubi pradrage, nepozabne hčere, gospodične

Ivane Šusteršič

izrekam vsem predragim sorodnikom, prijateljem in znancem najtoplejšo zahvalo.

Posebej se pa še zahvaljujem pred. šepeterski duhovščini, dalje pred. oo. franciskanom, kakor tudi gg. bogoslovcem za ganljivo petje, vsem darovateljem krasnih vencev ter sploh vsem, ki so drago pokojnico spremlili na njenem zadnjem potu. Bog povrni stotero vsem!

Ljubljana, 28. nov. 1907.

Ivana Šusteršič
mati.

2662 1-1

Društvo tiskarjev na Kranjskem naznanja, da je umrl njega dolgoletni član, gospod

Avgust Ferlan

črkostavec v pok.

včeraj ob 2. uri popoldne po dolgi mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajočce, v 40. letu starosti.

Pogreb bode v petek, dne 29. novembra, ob 3. uri popoldne iz hiralnice, Hradskega cesta na pokopališče k sv. Križu.

V Ljubljani, dne 28. nov. 1907.

Čast njegovemu spominu!

Suhih gob

le prve vrste, kupimo približno 50 metrskih centov. Ponudbe naj se pošiljajo z navedeno ceno in vzorci na udani naslov:

Vydrova tovarna hranil, Praga VIII.

2631 3-2

China

železo Malaga, znamka »orel«, za tvoritev krvi pri belci, slabosti, utrujenosti, najboljše krepi o sredstvo za gospe in otroke ter rekonvalescentne. Radi kem. zveze China z železom lahko vsprejemljivo, kar pri navadnem železu. vnu ni vselej lahko mogče. Cena mali steklenici 2 K, veliki stek. K 3.60. Izdeluje in pošilja tudi po pošti

lekarna pri „orlu“

kemika **Mardetschlagerja**

Ljubljana, nasproti Trance, Jurčičev trg, 2577 Pozor! na bivališče trdke! 5-6

Večnadstropna hiša v Idriji

na glavnem trgu, s prostim dohodom od vseh strani, za veliko konkurenčno trgovino posebno pripravna, se prosto voljno proda.

Več pismeno pod: **M. G., Celje, poštni predal št. 61.** 2657 2-1

Ustanovljeno 1857.

Garniture preprog

2693 za le 6-4

gold. 2-60 garnitura

obstoječa iz 2 vel. postelj, preprog in 1 velike namizne preproge iz prakt. marog. in lepo barvanega desina, rudeče ali olivne, prodaja sedaj po tej izredno nizki ceni

trgov. preprog **Orendi, Dunaj I., Lugeck 2.**

Bogato ilustrirani krasni ceniki na zahtevo zastoj in franko.

Snežno-belo

se opere s II.

Schicht-ovim milom.

Pristno le z znamko „Jelen“ in z imenom „Schicht“.

Jedor želi kupiti

najfinejše sielpeluche in različne kožuhovinašte jopice, kakor tudi večerne plašče s kimono-rokavi, 2652 naj si kupi sedaj za 3-2

polovično ceno

v Angloškem skladišču oblek
O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5.

Prijazno

2660 2-1

souterain-stanovanje,

obstoječe iz ene sobe, predsobe, oziroma pritlikin, se odda za svečanov termin. Pojasnila: **Resljeva cesta št. 24, I. nadstropje.**

Perje za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

F. KITI, Pred škofijo 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo. 2401

Uro z verižico

za le gld. 1'60

dobi vsak krasno srebrno remont. Gloria žepno

uro sistem Roskopf-patent 36 ur natančno idočo za kar se jamči tri leta. Vrhutega pozlačeno primerno oklopno verižico za le gld. 1'60 tri kom. z verižicami vred gld. 4'50. Pošilja po povzetju tovarniška zaloga švicarskih ur

S. Urbach, Krakov št. 95/B. 2573 5-8

Izpred porotnega sodišča v Novem mestu.

Tajna obravnava. Po končani prvi razpravi se je pričela nova razprava ob pol dvanajstih proti Jožetu Koželju, oskrbniku. Jožef Koželj je bil rojen pri Planini (Planinski vasi) na Štajerskem leta 1864., pristojen istotam, bivajoč že dlje časa pri Radečah na neki graščini. Koželj je bil vojak, od sedaj se je enkrat kaznovan radi žaljenja časti na 10 K. Oženjen ne živi s svojo ženo, (ni sodnijsko ločen), ker mu je ušla v Ameriko s svojo hčerko pred nekaj leti. Danes ne ve za njo. Na zahtevo glavnega tožitelja g. drž. pravdnika Schwinger, se izključi občinstvo od nadaljnjega poslušanja obravnave, ker se vrši v smislu paragrafa 127 kaz. zak. Zasliši se šestoro prič. Izid sodbe še ni znan. Prihodnje obravnave o dveh prekanjenih ciganih se vrše v torek.

Franc König je dobil v ponedeljski nejavni obravnavi radi hudodelstva proti pravosti v smislu § 125. kaz. zak. pet let težke ječe. Ravno radi tega delikta v smislu § 127. kaz. zak. je dobil Jožef Koželj, oskrbnik na gradu Hometože dve leti težke ječe, poostrene s posti in trdimi ležišči. — V torek zjutraj se je obravnavalo proti šestdesetletnemu Vincencu Kerkulu iz Brusnice radi nečistega posiljenja po § 127. kaz. zak. in oskrumbe v smislu § 128. kaz. zak. Zagovornik dr. Globelnik je plediral — ker je obtoženi vse priznal — na to, da Kerkula ni normalen. Porotniki so stavljena jim tri vprašanja potrdili, prva dva enoglasno, tretje devet glasov da, tri ne. Na podlagi glasovanja porotnikov ga je obsodilo sodišče pod predsedstvom dež. s. nadsvetnika g. Škerfja na tri leta težke ječe poostrene z enim postom in trdim ležiščem mesečno.

Cigana roparja. Na porotni klopi sta sedela cigana Matija in Boštjan Brajdič. Matija je star 18 let, samski zakonsko rojeni sin v Št. Petru, a ga ne pripoznava nobena obdina svojim pristojnikom. 22letni Boštjan je bil letos potrjen k dragoncem, rojen in pristojen v Stopiče, oženjen in po cigansko v sorodu z Matijo. Zaslišana sta bila prva in njune izpovedi polne gorke resnice in verodostojnosti ste se v vseh važnejših točkah križali. Boštjan je trdil, da ga je klical Matija s seboj nad Hrvata Pavel Dolinarja, ki je gnil proti jutru od dveh po polnoči svojo čredo, ko je nehala dežiti in je svetil mesec dne 30. septembra, ga pregovoril, da ga napadeta in mu vzameta ali denar, če ne ovce, eventualno oboje. Njega pa je bilo strah in »mu ni dalo srce, da bi dobrega moža napadel in oropal«. Sicer pa je le moža tirjal za denar, ne da bi ga izsilil, ker je pasel v dolini za Beršlinom svoje kostrune in kože. Vse je hotel le mirno in ga plašil v lepem tonu z negrozilnimi besedami. Matija pa je prišel zjutraj ob dveh, kakor je izpovedal, k gornji gostilni od Dolenje Kasteliceve, šel je slujno po cigarete in videl korakati za Hrvaom Boštjana, najljubšega svojega prijatelja, er se mu pridružil. Pri Čefidelnu mu je na ho povedal Boštjan, kako lahko kaj denarja li kako ovco izvabita od Dolinarja. Sledil je prijateljevemu nasvetom ne iz poželjivosti, amak iz ljubezni, ker je imel le-ta po nekaj dnevih oditi k vojakom. Iz izpovedbe glavnih reh prič, g. mirnopaškega orožniškega stražnojstra Gorca, zasebnih udeležencev P. Dolinarja, starega 78 let, rojenega na Griču pri Ribnici v karlovškem kotorju, in Mihe Kraja, 16letnega fanta od istotam, je izcimiti nekako tako vso dogodbo: Po noči na Miheljo jedeljo sta gonila oba omenjena Hrvata črelo gospodarja Miklavža Dolinarja mimo Kasteliceve gostilne. Pod šupo so spali cigani in eden, ki je bdel, je vprašal gonjača po uri. Povedala sta, da je pol treh. Kmalu nato so se dvignili trije in jo počasi za njima ubrali. Kričali so in zvižgali ter se razkropili, kakor bi se zbirali. Onstran konjederca, kjer pelje cesta več kilometrov skozi gozd, že na clancu, sta stopila nakrat dva cigana med čredo in pred preplašenega moža, oborožena z debelimi kolmi (cigana sta pravila le o mazinec debelih palčicah!). Nato sta vprašala gonjača po denarju in pištoli. Ker je rekel ostrajeni mož, da nima ničesar, je Boštjan naredil, kakor bi nekaj dal Matiji, rekoč: »Mi pa jo mam, na, Matija spravi jo!« Bahala sta se udi, koliko jezikov govorita: nemški, italijanski itd., govorila sta pa le cigansko. Prezitivirala sta starca in nista dobila nič, tudi naleza Miho sta pretipala in našla mošnjiček s 50 vinarji. Matija mu jih je dal dvajset nazaj, druge si je osvojil. Nato sta še enkrat grozila, da jih pride za njima še deset, ki jih bodo. Hrvat se je jel bati, da ga ne bi šoudrali, vendar ni dal petih kron, ki jih je seboj nosil. Nato so gonili čredo dalje, roparska cigana pa sta jo mešala in razkropilevala. Boštjan je na vrhu zakričal starcu: Stoj!, med tem ko je naprej čredo goneči Matija nakrat izginil v grmovju s kostrunom. Boštjan je še zažugal starcu, ako ga naznani orožništvu in izginil v gozdu. Tu sta zvezala kostruna z rdečim pasom Matije in jo pod vratom zabodeno pustila v grmu. Zjutraj sta orožnika iz Mirne peči obveščena o vsem takoj ob pol šestih odšla na lice mesta in našla sledi in zaklano ovco. Še isti dan popoldne sta pa aretovala zločinca Boštjana in Matijo Brajdiča. Stavljena dve glavni vprašanji, ali sta Matija in Boštjan v noči 30. septembra s kolmi roparsko napadla in ju dejanski ostrajala ter s silo oropala onega kostruna, sta gg. dr. Žitek in dr. Globelnik ovrgla kot neutemeljena, na kar je sodni dvor stavil še tretje, četrto, peto in šesto eventualno vprašanje, ako se zanikate prvi dve, kot izsiljenje in tatvino z zvižaco. Po burni debati

med gg. zagovorniki in državnim pravnikom so porotniki prvo in drugo vprašanje z devetimi proti trem in z desetimi proti dvema glasovoma zanikali in soglasno potrdili vsa dodatna vprašanja. Sodni dvor je zavrgel v ciganovi obtožbi stavljen § 190., 192. in 194. kaz. zak. ter v smislu §§ 198 po uporabi 325. vsled izsiljenja in po §§ 171.—174. b kaz. zak. hudodelstva tatvine obsodil Boštjana na deset mesecev težke ječe z enim postom mesečno, Matijo pa na osem mesecev enakega zapor z uporabo § 100. z ozirom na § 34. kaz. zak. Obteževalno za Boštjana je bilo že izpolnjeno 21. leto, že štirikratni zapor radi vlačuganja in manjše tatvine, olajševalno skesano in odkritosrčno priznanje v preiskovalnem zaporu. Obteževalno pri Matiji je bilo že dvakratna kazen, celo dveletna prisilna delavnica in desetidnevni zapor, olajševalno še ne izpolnjeno dvajseto leto, odkrito priznanje, lepo vedenje v prisilni delavnici in resničen kes. Oba je opravičevala zanemarjena vzgoja ciganska. Oškodovanec se zavrne na civilnopravno pot, »na tožbo s štempeljni«. Ko so slišali ciganje nizko jima prisojeno kazen, so veseli odšli, mati Matije pa se je vsemu občinstvu pred vratmi, najbolj pa »gospodom, častitim, dobrim gospodom« zahvalila. Kotel vampov in žgancev so pa potem ciganje sami pojedli, dasi je bilo pripravljeno za Matijo in Boštjana, ki ju pa niso izpustili, ampak se bodeta morala še nekoliko časa z ričetom zadovoljiti. Dr. Pajnič, državnega pravništva substitut, se je pritožil proti prenizko odmerjeni kazni.

Drugi uboj pred novomeškimi porotniki. Alojzij Puš, 22letni čevljar v Št. Vidu pri Zatičini je sedel v sredo zjutraj na zatožni klopi, ker je zadal smrtno rano fantu Ignaciju Kraševcu. Oba sta se večkrat prepirala in si bila v sovražnem nasprotju radi sestre Puševe, h kateri je zahajal Nace in se naslanjal na okno, a ga je nekoč ona zapodila. Odtedaj je gojil srd in maščevanje mladi v vročevrvi Nace napram hiši Marovski, to je Puševi in vsikdar vasujočega Alojzija zapodil domov. Ko so postavljali mlaj, ga je celo oklofotal vpricho več fantov in nekoč pozneje letos poleti s sofanti prežal nanj pred gostilno, vsled česar je moral Lojze spati na peči v gostilni. V soboto večer, dne 7. septembra, je sedel obtoženi Lojze v Fačinjevi gostilni in pil svojo mero vina. V sobi so se znašli tudi Šentvidci Pajk, Grablevec, Zupanc in k njim je prisedel Kraševcev Nace. Razburjeni Nace je pričel prepir s Pušem in ga sramotno tirjaše od njega posojeno mu krono, podil domov spat. Mladi fant je mirno dalje pil in se ni dosti zmenil za zbadanje in sramotenje. Ko je na to odšel Lojze na stran, hotel je za njim tudi Nace, a so ga fantje nazaj pridržali in ga pomirili. Okrog polnoči je odšel Pušev domov, takoj za njim se je pa vzdignil še Kraševcev in Zupančič ter sta sledila Puševemu. Puš se je obrnil, odprl nož in v temi sunil Naceta v trebuh, ki je takoj padel k tlom z besedo: »Uzeval me je!« Ne daleč na strani stoječi Zupančič se je zapodil za Pušem in ga podil do dvesto korakov oddaljenega kozolca. Vrnil se je k padlemu, krog katerega so že stali sofantje in ga odnesli domov. Umrl je po desetih minutah. Izvedenca, zdravnika gg. dr. DeFranceschi in dr. Vavpotič sta konstatirala neizogibno smrt, ker je imel Kraševcev zaboden mehur in prerezano žilo dovodnico, kar je povzročilo takojšnjo izkrvavljenje. Porotniki so stavljeni vprašanje, je li A. Puš z ostrim orožjem zabodel I. Kraševca tako nevarno, da je slednji prišel ob življenje, potrdili, kakor tudi eventualni vprašani, ali je v silobranu iz bojazni in v strahu in prepadenosti branil samega sebe na način, da je prišel pri tem človek ob življenje ter zanikali enoglasno drugo eventualno vprašanje, ali je mogel prevdariti v silobranu, da ni njegovo življenje v smrtni nevarnosti torej pretiraval silo navala. Sodni dvor ga je obsodil na sedem mesecev težke ječe v smislu § 335 in § 2 g. in v povrnitev vseh kazenskih stroškov in odškodnine zasebnega udeleženca očeta Kraševčevega, ki je zahteval 200 kron za pogrebne stroške, ki so bili pa izdatno večji. Obteževalno je bilo že petkratno kaznjevanje obtoženčeve, slabo priporočilo županstva, olajševalno odkrito priznanje, večkratni spori in napadi od strani umorjenega, o njem pohvalno govorjenje prič sofantov Šentvidcev in zagotovljena povrnitev stroškov po obdolženčevem očetu kakor tudi momentano razburjenje in okoliščine. Kaznovani nastopi svoj sedemmesečno ječo po preteku osmih dni. Imel je svojega zagovornika g. dr. V. Žitka, državnega je odklonil.

Znanost in umetnost.

KNJIŽEVNA POROČILA

»KATOLIŠKE BUKVARNE« V LJUBLJANI.

Prazen prostor na priloženi dopisnici prosimo porabiti za naročilo.
Brinar J., Čitanka za meščanske šole, I. del, 1 K 50 h.
Podkrajšek H., Obrtno zakonodajstvo, kart. 1 K 20 h.
Kramarič F., Slovensko-nemški slovar, vez., 2 K 20 h.
Kramarič F., Nemško-slovenski slovar, vez., 2 K 20 h.
Tolstoj L., Tri povesti. Iz ruskega. 80 h.
Spisi Adrejkovega Jožeta. V. Žalost in veselje, vez. 90 h.
Kreidol E.—Zupančič O., Polčki Poljanci. Slike z besedilom, eleg. kart. 3 K 60 h.
Medved A., Za pravdo in srce. Tragedija v petih dejanjih, eleg. vez. 3 K 50 h, do 1. decembra t. l. po znižani ceni 2 K 50 h.
Križič A., Katalog mladinskih knjig za učence ljudskih šol z ocenami 40 h.

Katalog za slovensko ljudstvo se dobiva brezplačno.

Nove humoreske. Kdor si hoče privoščiti nekaj posebno zabavnih uric, naj si naroči eno ali več sledečih knjig polnih zdravega izbornega, a skozi in skozi dostojnega humorja:

Mihel Pausback, Der Leutnant und sein Bur-sche. Militärhumoresken von F. T. Kujawa. Illustriert von O. Gerlach und F. Wahle. Eleg. vez. 1 K 80 h.

Der Pechvogel. Militärhumoreske von F. T. Kujawa. Illustriert von K. Liner. Eleg. vez. 1 K 80 h.

Der Spuk in der Kaserne. — Die beiden Kriegskameraden. Militärhumoresken von J. T. Kujawa. Illustriert von E. Reinicke und F. Wahle. Eleg. vez. 1 K 80 h.

Der falsche Döderlein. Militärhumoreske von Ferdinand Bonn. Illustriert von E. Reinicke. Eleg. vez. 1 K 80 h.

Der ewige Hochzeiter. Militärhumoreske von Ferdinand Bonn. Illustriert von O. Gerlach. Eleg. vez. 1 K 80 h.

Die Regimentsböcke und andere Militärhumoresken von A. Kuth. Vez. 1 K 92 h.

Lustige Soldaten-Geschichten von Ferdinand Bonn. Illustriert von Emil Reinicke. 16. izdaja broširana 2 K 40 h.

Jako karakteristične in tekstu primerne ilustracije pomagajo pri zgoraj označenih knjigah humorju do popolne vellave.

Huber, Die Hemmnisse der Willensfreiheit. 5 K 40 h.

Weichold, Das Einmaleins von 1—100. Das einfache und praktische Hilfsbuch bei Multiplikation und Division für alle Kontore, 2 K.

Ponholzer, Volks-Dramen zur Belehrung und Unterhaltung. V. Folge: Religiöse Schauspiele für Frauen-Darstellungen. 2 K 16 h.

Michellitsch, Modernismus-Enzyklka. Lateinisch-Deutsch. 60 h.

Michellitsch, Der neue Syllabus. Lateinisch-deutsch. 30 h.

Lehnfeld, Der Experimentator. Experimentelles aus der Physik. Graphische Versuche. Allerlei kleine Künste, etc. Vez. 6 K 60 h.

Lebensweisheit des Seelsorgers für Pfarrhaus und Gemeinde vom Standpunkte der priesterlichen Vollkommenheit. 2 K 88 h.

Clemens, Die Pest der schlechten Bücher. Sechs Vorträge. 1 K 20 h.

Kramarič, Slovensko-nemški slovar. Vezano. 2 K 20 h.

Kramarič, Deutsch-slovenisches Wörterbuch. Vezano. 2 K 20 h.

Balsch, Das junge Mädchen auf eigenen Füßen. Ein Führer durch das weibliche Berufsleben. Vezano. 3 K 60 h.

Breithaupt, Das goldene Buch der Frau. Ein Freund und Berater in allen Verhältnissen des Lebens im Hause und in der Gesellschaft. Vez. 3 K 60 h.

Geyser, Lehrbuch der allgemeinen Psychologie. 9 K.

Engel, Grundriss der Sozialreform. 4 K 80 h.

Denarbe, Religionsgeschichte oder Beweis für die Göttlichkeit der christl. Religion etc. Ein Hilfsbuch zum catechetischen Unterricht. 1 K 20 h.

Beigel, Handbuch des Bank- und Börsenwesens. Ein Nachschlagebuch für praktische Kaufleute, Juristen und Handelsschulen. 7 K 20 h.

Mutz, Christliche Aszetik. Mit besonderer Berücksichtigung des priesterlichen Lebens. 8 K 16 h.

Vse v tej rubriki navedene knjige se dobivajo v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani. — Naročniki naj se blagovolijo zgledati na priloženih dopisnicah.

»KATOLIŠKA BUKVARNA« V LJUBLJANI.

! Ponos !

vsake gospodinje je dobra kava, zato naj ne manjka v nobenem gospodinjstvu

Planinškove pražene kave.

Vsaka gospodinja, ki je le enkrat poskusila

Planinškovo praženo kavo

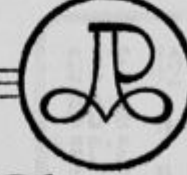
jo kupuje vedno, ker je ta kava vedno sveža in pražena potom vročega zraka, skrbno izbrana nezdravih in nezrelih zrn, vedno enake kakovosti, najizdatnejša — zato najcenejša. Nobena gospodinja naj ne opusti vsaj enega poskusa.

2574 31

Prva ljubljanska velika žgálnica kave

Dunajska cesta, nasproti kavarni „Evropa“.

Leta 1777
Ustanovitev toròke
Ant. Bischoff
Trst

Vina
Žganja
Likerji
Brezalkoholne pijače
Čaji
Cenik zastonj

Delniška družba „ZDRUŽENIH PIVOVAREN“ Žalec in Laško

— priporoča svoje **izborno pivo**. — Specialiteta: „**Salvator**“ (črno pivo a la monakovsko). —

Zaloga Spodnja Siška (telefon št. 187).

— Pošiljkatve na dom sprejema restavracije „**Narodnega Doma**“ g. Kržišnik (Telefon št. 82.) —

Podružnica v Spljetu.

Delniška glavica:
K 2.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

priporoča k žrebanju 1. decembra

promese na državne srečke 1. 1864 cele . . . à K 20.— glavni dobiček
polovice à K 11.— K 300.000.—
Obreštuje vloge na knjižice in na tekoči račun od dne vloge do dne vzdiga po 4 1/2%,
vloge na tekoči račun proti 30dnevni odpovedi po 5%.

Podružnica v Celovcu.

Rezervni fond:
K 200.000.

VITA

Nova idealna voda za želodec

VITA

naravna mineralna voda
**Najčistejši
Natron-vrelec.**

Olasom zdravniških izjav, izbornu učinkuje pri: nerednem prebavljanju, trganju, diabetes, preoblični vodi, kisline, bolezni na mehurju in ledvicah, katarh v sapniku ali prebavnih organih.

Glavna zaloga v Ljubljani pri **Mihaelu Kasfnerju**. Dobiva e tudi v vseh lekarnah in drožerijah.

2369 10-8

Slavnemu p. n. občinstvu v Ljubljani in na deželi si usojam javiti, da sem si nabavil **najnovejši**

164 24-5

voz za prevažanje pohištva

ter se priporočam za selitve in razne druge vožnje po najnižjih cenah.

Konečno priporočam svojo zalogo premoga in drv ter beležim velespoštovanjem

MARTIN LAMPERT, Ljubljana, Kolodvorske ulice.

Velika priložnostna prodaja

v Angleškem skladišču oblek
Ljubljana, Mestni trg 5

radi izredno velike zaloge **konfekcije** za dame, gospode, deklice in dečke.

Vsi predmeti se prodajo za vsako ceno.

2638 12-3 O. Bernatović.

Globin

je najboljše in najfinejše čistilo za čevlje.

Dobi se povsod. 529 11

Parlška svetovna razstava 1900: „**GRAND PRIX**“.

Najvišja odlika! 2567 6-3

Na 7 prejšnjih razstavah s prvimi darili odlikovano.

Pristno, če ustanovno
na pod- : leto :
platu 1860. 1860.

T.P.A.P.M.
C. ПЕТЕРБУРГ.

Šent Peterburške GALOŠE

čevlji za sneg „Storm Slippers“.

Vsak dan jih izdelava
tovarna
40.000 parov!

Edini kontrahenti: **Messtorff, Behn & Co., Dunaj, I.**
Prodaja na drobno v vseh boljših trgovinah za čevlje, gumi in modno blago.

Najboljše in najmodernejše

KLOBUKE

v vseh oblikah
in najbogatejši izbiri
po 120 gl. in višje
v Ljubljani pri

C. J. HAMANN

Zahtevajte zastoj

in franko moj veliki, bogato ilustrovani glavni cenik z nad 3000 slikami vseh vrst naklepnih, srebrnih in zlatih ur, kakor tudi vseh vrst solidnih zlatin in srebrnin, godbenega orodja, jeklenega in usnjatega blaga po izvršnih tovarniških cenah.

Nikel rem. ura K 3-
švic. izvir. „Roskopf“ pat. ura 5-
registr. „Adler Roskopf“, nikel rem. 7-
mont. s aldro 8-
Goldin rem. ura „Luna“, kolesje z dvojnimi plaščem 8-
srebr. rem. ura „Gloria“ 12-
„oklep. veržica z rinitico na pero in karab., 15 gr. težka 2-
zlat. Tula nikel ura cilind. z „Luna“ kolesjem 10-
ura s kakovico K 8-50, budilka K 2-90, kuhinjska ura K 3-
švarcvidska ura K 2-80.

Za vsako uro 3letno pisмено jamstvo!

Nitak riskat! Zamena dovoljena, ali denar nazaj!

Prva tovarna za ure **Karlsruhe Komrad**,
c. in kr. dvorni založnik v Mostu (Brux) 654
Češko. 2315 1-4

300 vinskih sodov

po 300, 400 in 700 litrov iz hrastovega lesa, prav dobro vzdržanih, oddaja po prav nizkih cenah

tvrdka **M. Rosner & drug**

2351 (6-14) **Ljubljana.**

Dovozna cesta 4, **L. Schiffer** Dovozna cesta 4.

priporoča najtopleje

la. trboveljski premog

v kosih in orehovnik

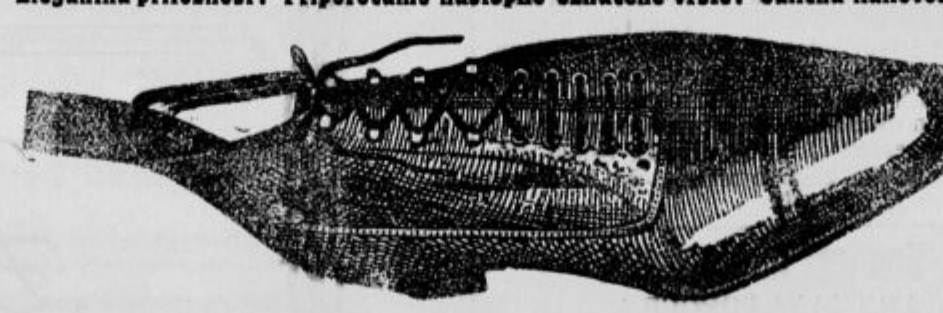
kakor tudi lepa suha **bukova** in **mehka drva** v polenih in razsekana. — Oddaja 2610 se v vsaki množini. 4-4

Poštenemu načelu, da svoje

ČEVLJE

prodajamo po strogo stalnih cenah, brezkonkurenčno nizkih cenah, ki so vtisnjene v vsak par, se ima zahvaliti naša firma za nedosežni renomé.

Elegantna priložnost! Priporočamo nastopno označene vrste: Odlična kakovost!

Specialiteta: „**Goodyear svetovni**“ čevlji in škornji prav odlične popolnosti. Največja izbira damskih polčevljev vseh vrst, dalje deškega, otroškega in dekliškega blaga najboljše kakovosti po izredno zmernih cenah.

910 10-8 **ALFRED FRÄNKEL, kom. dr.**

Zastopnica: **JOSIPINA HERRISCH** v Ljubljani, Stritarjeve (Špitalske) ulice 9.

Moški štifletni, močno delani	91. 3'50	Damski salonski čevlji iz črnega usnja divje kože	91. 1'50
Moški štifletni, iz prav dobre kozlovine, jako ceno	4'60	Damski polčevlji, chevreau, lahki in solidno delani	3'75
Moški čevlji na trakove, pripravljeni za trpez	3'75	Damski čevlji na trakove iz stanovitnega črnega usnja	3'25
Moški čevlji na trakove iz izvršne kozlovine	4'74	Damski čevlji na trakove iz dobrega rjavega usnja, moderna oblika	3'40
Moški čevlji na trakove, usnje la box-calf, orig. Goodyear šivani	6'25	Damski čevlji na trakove iz izvršne kozlovine z lakastimi kapicami	4'25
Moški čevlji na trakove, usnje la box-calf, American-Style	7'50	Damski čevlji na trak. iz velef. box-calf, eleg. pom. čevlji, Goodyear šivani	5'75
Moški polčevlji na trakove iz dobrega, voljnega usnja	3'—	Damski čevlji na trakove iz najfinešega chevreau, Goodyear šivani	6'—
Moški drilasti polčevlji z usnjem obšiti, črni, rjavi in sivi	1'10	Damski čevlji na gube iz izvršnega črnega usnja	3'40
Isti za dame	1'—	Damski čevlji iz la chevreau, Goodyear šivani, prav elegantni	6'—

Podružnice:

Frags v menjalnicah: Graben 25, Mala stran, Mest. ulica 37, Baden, Brno, Opatka Lopa, Opatka Kamnica, Stravski Kamberg, Mödling, Novi Jili, Pilsen, Svibava in Liberec.

Menjalnica na Dunaju:

I. Wollzeile 10, II. Tabarstrasse 4, III. Ungargasse 77 (vegal Renowaga), III. Lönwengasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnstrasse 88 a, VI. Gumpendorferstr. 22, VII. Mariabellerstrasse 70, VIII. Lurcheidestrasse 132, IX. Alarstrasse 33, X. Favoritenstrasse 65, XVII. Währingergasse 82, XIX. Döblinger Hauptstr. 33, XIX. Hauptstrasse 35.

Najjalnena delniška družba 45 180-146

MERCUR

Dunaj, I. Wollzeile 10.

Kapital K 20.000.000. Reser. zaklad K 8.500.000

Najkulantnejši

nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk, devis, valut in denarja.

Zamenjava in eskomptiranje

izrebanih zastavnih in obligacij, srečk in kuponov